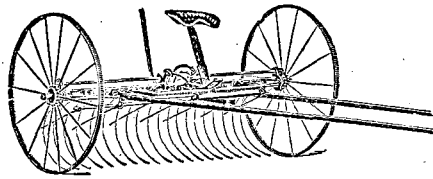

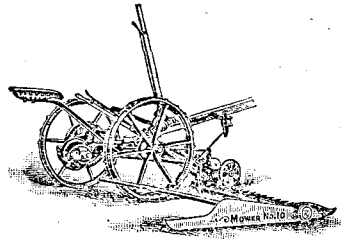
ERDÉLYI GAZDA

Legjobb és Legtökéletesebb

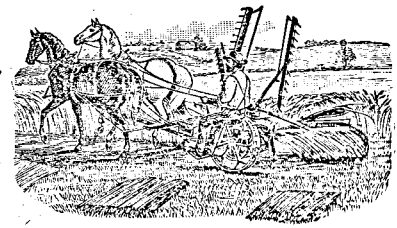
Fű- és Takarmány-kaszálók, teljesen aczél Széna-gyűjtő és Tarló-gerehlyék, Marokrakó és Kévekötő
 ● ● ● ● ● Aratógépek, Világhírű eredeti amerikai Johnston-gyártmány ● ● ● ● ●
Bächer Rudolf—Melichar Ferencz-nél Budapest, Nagymező-utca 68.

Vezérképviselő: SZÜCS ZSIGMOND.

Kimerítő árjegyzéket készséggel küldünk.

1266

BABÓS és TÁRSAI

vaskereskedése KOLOZSVÁRT, Deák-Ferencz-utca 25. szám.

A nagyérdemű gazdaközönség szives tudomására hozzuk, hogy üzletünkbe újabban egy nagyobb összeget fektettünk be és raktárunkat megnagyobbítottuk, ennél fogva azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy nagyrabecsült vevőinket gyorsan és pontosan a legjutányosabb árak mellett szolgáltatjuk ki.

Raktáron tartjuk mindazon cikkeket, amelyek egy gazdaságban szükségeltetnek, u. m. Gazdasági gépek és eszközök, Kudsiri-rudvasak, vaslemezek, építkezési vasgerendák, Konyhaberendezési cikkek, Kötél és lánczárak, Beocsini-Cément, Gypsz, nádfonat, Carbolineum, Kátrány, mindennemű Festékárak, Gépszíj, Gépolaj, Gépszir, Kocsikenőcs, Mécsolaj, Rézgálicz, Raffia háncs, Aszfalt és elszigetelőlemezek, Kovács-szén, Kox és Faszén, Fleischmann-féle szabadalmazott tejkannák stb.

Gazdasági gépekről árjegyzéket díjmentesen küldünk. 1473

Riparia Portalis

== sima I-ső oszt. ==

130,000 darab

szabályszerű hosszúság és vastagság mé-
 rővel válogatva kifogástalan minőségben ;

gyökeres II-od oszt.

40,000 darab

és erős fejlődésű akác kiültetésre

===== alkalmas, kapható : =====

Söpjing Endre

== szőlőoltvány telepén, ==

Székelyhidon, (Biharvármegye.)

Sárga János, Kolozsvárt

ékszerész, mü-ötvs, egyházi szerek müintézete.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát arany-, ezüst nemükben, drágakő-ékszerekben, valamint Angol, Francia és Berndorfi különlegességekben.

Kitünően berendezett mütermében készít ezüst-nemüket, ékszereket, valamint magyar disz-
 ékszer és egyházi felszereléseket. 1416

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.

Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gáz-
 gépek szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.

Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű
 gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.

Szivattyuk Worthington és egyéb rendszerek szerint.

Hűtőtelepek és jéggyárak.

Gépberendezések malmok, téglagyárak, olaj-
 gyárak és kékfestő-gyárak részére.

Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.

Borsajtók és szőlőzúzó.

1475

Ifj, NAGEL OTTÓ könyvkiadóhivatalában Budapest,
VIII. ker., Muzeum-körút 2. szám (a Nemzeti Színház bérházában) megje-
lentek és kaphatók:

Ahn Ferencz dr. Gyakorlati tanfolyam a német nyelv gyors és könnyű megtanulására. Az eredeti után írta Nagy Lajos. 14-ik kiadás, magyar betűkkel 1 kor. 60 fillér.
Angyal Ignác. A kerékpár kezelése, IV. bővített kiadás, képpkel 60 fillér.
Gyalai Béla dr. Nőnevelés. Utmutatás a nőnevelésben 1 kor. 60 fillér.
Halász Sarolta. Gyermekkereskedelmi csokor. Dalok, szavalmányok, párbeszéddek és társasjátékok gyermekkereskedelmi és óvodák számára. 2. javított kiadás, kötve 1 kor. 50 fillér.
Hegyesi József. Házi cukrászat. V. bővített kiadás. Diszkötésben 3 kor. — Előétek. IV. javított kiadás. Diszkötésben 3 kor.
Hrcblay Emil. Tyúktenyésztés 3 kor. — Lúd- és kacsatenyésztés 2. kor. — Pulykatenyésztés 2 kor. — A baromfityénysztésre vonatkozó általános tudnivalók 1 kor.
Knorr Alajos. Önüggyvéd, vagyis gyakorlati utmutatás jogüggyletek elintézésére, okiratok s beadványok szerkesztésére a legújabb törvények alapján, 450 iromány-példával. VI. teljesen átdolgozott kiadás. Füzve 10 kor. Vásznonba kötve 12 kor. — Magyar általános levelező és házi titkár. Gyakorlati utmutatás a közéletben előforduló mindennemű családi és más levelek, kereskedelmi és üzleti fogalmazványok és folyamodványok helyes szerkesztésére. Számos példával felvilágosítva. Füzve 6 kor., aranyozott vászonkötésben 7 kor. 20 fillér.
Kövér János. Vadásznaptár 1905. évre. Diszes vászonkötésben 1 kor. 60 fillér.
Lakatos Károly. Az erdei szalonka és vadászata. Füzve 4 kor., diszkötésben 6 kor. — A vadászmesterség könyve. Félbörkötésben 16 kor.
Ploetz K. dr. Elemi francia nyelvtan. Szerző »Elementarbuch« című művének 33-ik kiadása után átdolgozta Nagy Lajos. 2. javított kiadás 1 kor 60 fill. — Syllabaire français. A francia nyelviadás első foka. 3 kiadás. Átdolgozta Isov Emil. Kötve 1 kor. 20 fill. — Conjugaison français. Második tokozat a francia nyelvtanra, olvasókönyvvel és szótárral. Fordította Kubinyi F. A. Kötve 1 korona 60 fillér.
Várad Antal dr. Az esztetika rövid kivonata 1 kor.
Vikár Béla. Virágmesék. A képeket rajzolta Kreidolf Ernő. Gyönyörű színes művészi illusztrációkkal, a legszebb magyar képeskönyv 6 kor. 1450

Husvétii ajándékoknak

legalkalmasabb bevásárlási forrása

STEIN S. és TÁRSA

első erdélyrészi kizárólagos gyermekruha üzlete, kapható újszülöttől 14 évesig Leány és fiúk részére Kabátok, Ruhák, Kötények, Kalapok, Kapischonok, Harisnyák, Kamáschlik, Gyermek fehérnemű minden nagyságban.

Mérték szerinti fűzők a legújabb formában és kényelmes viseletű készítek. Vidéki rendelményt pontosan eszközök, gyermekruha rendelményénél elegendő a kor megjelölése és pontosan találó átüt küldök. Baba kelengye, keresztelő készlet állandóan raktáron a legfinomabb kivitelben. — **Határozott jutányos árak.**

1434

Szíves pártfogást kér
Stein S. és Társa,
Mátyás kir.-tér 2. sz.

1905. január 1-től a tanácsház alatti helyiségben.

Söpjng Endre szőlőojuvány-telepe Székelyhidon.

Eladásra kerül:

2 éves zöld ojuvány,

a mely idősebb ültetések hiányai pótlására is kitünő sikerrel használható.

Riparia Portalison, Erdei, Bakar, Bihari, Olasz Rizliug, Mézes, Ezerjó, Chasselas blanc és rouge, több elsőrendű fajban, Kadarka, Oporto

Rupestris Monticolán, Fehér Bakar, Ezerjó, Olasz Rizling, Szlankamenka, Chasselas, Oporto.

Fásujuvány:

Riparia Portalison, Casselas 6, Muskotály 9 fajban, Calabriai, Argentin, Medoc noir, Génuai, Damascusi, Kossuth Lajos, De la Palestina, Ezeréves. Malakoff Usum, Delaware, Madelaine Angevine, Kecskescsü piros, fehér és kék színben.

Amerikaiakból:

Riparia portalis, sima (I. oszt. 130,000 drb., valamint gyökerező II.) leszállított olesó áron.

Sima vesszőmet vastagság és hosszúságmérő pontos használatával, napszámban kellő ellenőrzés mellett vágatom, úgy, hogy annak minden szála beojuható.

Európaiak:

Bakar, Olasz és Rajnai Rizling, Sárfehér (Alföldi), Tramini, Oporto, Carbenet franc és Sauvignon sima és gyökerező.

Erdei, Ezerjó, Zöld-Szilvániból, sima Összes említett fajtából számlanként kiválogatott ojuvesszőt is szállítok.

Delaware.

Ezen, utóbbi időben igen keresett fajtából (a melyet éppen ezért a hozzá hasonló Othelloval, sőt akárhány esetben közönséges európai vesszővel keverve kap a rendelő) úgy sima, mint gyökerező vesszővel abszolút fajtisztán szolgálhatok. Bormintát külön e célra szolgáló fadobozban 1/4 vagy 1/2 literes üveggel 1 illetve 2 kor. ellenében szállítok.

Saját termésű 1904. évi piros és 1901., 1903. 1904. évi érmelléki fehér borral 50 litertől felfelé szolgálhatok, 1/2 liter minta 1 kor.

Összes cikkemnek a telepen leendő átválasztásába készséggel beleegyezem.

Árjegyzékemet, mely az idősebb ültetések hiányai pótlásának biztos sikerrel járó egyszerű módját s a Delaware részletes ismertetését tartalmazza, ingyen és bérmentve küldöm meg. 1510

Cséplőgéptulajdonosok!

A belügyminiszteri 73595. 1903. sz. rendelettel előirt

mentőszekrények

gőzgépekhez

erős vasból

teljesen felszerelve

38 koronáért

Járgánygépekhez pléhdobozban 6.50 koronáért beszerezhetők a

„Magyar orvosi műszertárban“

orvosi műszerek, kötszerek és sérvkötők gyára

Budapest, VII., Koreposi-út 32. szám.

Pótláshoz szükséges egyes szerek jutányos árért szállíthatnak. 1528

Lóherét,
Lucernát,
Répamagvakat
és egyéb vetőmagot,
Gépolajokat és kenő-
anyagokat,
Kocsikenőcsöt,
Zsákot, ponyvát,
Kátránytermékeket
és minden e szakmába
vágó gazdasági szük-
ségleti cikket,

Posnansky és Strelitz

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27. szám
Gyár: ERZSÉBETFALVA

Ajánlanak:

Aszfalt,

Fedőpapirlemez,

Kátrány,

Carbolineum,

Carbolsav,

Creolin-t stb.

legjobb minőségben, jutányos árak mellett.

megbízható jó minőségben,
legjutányosabb árban ajánl

Kramer Lipót

nagykereskedő.

BUDAPEST, V.,

Kálmán-utca 3.

Sürgőnyezim: „Geres“ Budapest,

TELEFON: 38-11.

Árjegyzékkel és részletes külön ajánlattal díjtalanul szolgálók. 1531.

Magyar bikák

500—1500 korona árban. 1484

Tenyésztőjasok tucaja:

Pekingi kaesa . . . 10 kor. | Sárga Orpington . . 12 kor.
Emdeni lúd . . . 20 „ | Fekete „ . . 12 „

rázásmentes ingyen patentcsomagolásban, ha a vételár előre küldetik. Zárttoku, francia kék mák, pernai lenmag, fűmag kapható:

Gr. Teleki Arvéd drassói uradalmában

u. p. Koncza.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT

Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt Korbuly-ház) olesó jelzalog és váltókölesönöket nyujt (s BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD

Kertészsegéd kerestetik. 1567

Tusnádfürdő igazgatósága ügyes, józan, jóraivaló és szorgalmas kertészsegédet keres május 1-től szeptember közepéig. Használhatósága esetén továbbra is.

Fischer és Társa

Faiskolák

Nagy-Enyed (Alsó-Fehérmegye.)

Szakszerűen nevelt gyümölcsfáknak tömeges produkálása a legfinomabb és legjobb csomago

és kereskedelmi fajokban. Gyümölcsvadonczok Gleditsiak, Akáczfák, Spárga, Rhabarber Gömbakác, Szamóca, Ribiszke (vörös szőlő), Egres stb. stb.

Megbízható kiszolgálás. -- Olesó árak.

Szakszerű csomagolás. 1352

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTEZENDŐ.

**Kérjük az
előfizetéseket
beküldését!**

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A birtokeldarabolás kérdése Erdélyben. <i>Eber Ernő.</i>	275
Az én szőlőmivelésem. <i>dr. Sipos Gábor.</i>	277
Lencsetermelés. <i>Krenedits Ödön.</i>	278

Kisebbségi közlemények:

A mag csirázó képessége. — Napraforgó.	279
--	-----

Vegyes közlemények:

Időjelzés.	279
Meghívó. — Egy érdekes találmány. — Állat- árak és állatvásárok. — A borecet. — A tejnek Iriss alakúan megőrzése. — Az ame- rikai rendszerű kasztrálás. — Lépfene fer- tőzés az olajpogácsa útján. — Lókiállítás	282

Közgazdaság. Üzlet. Forgalom:

Az Első Magyar Általános Biztosító Társág.	282
--	-----

Hirdetések.

**Jobb
és megbízhatóbb
magvak**

nem léteznek, mint a minőket
31 év óta szállít

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari

magkereskedése

Budapest

VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.

IV. ker. Kossuth-Lajos-utca 4. sz.

ÁRJELEZÉSEK

ingyen és bérmentve küldetnek.

X A birtokeldarabolás kérdése Erdélyben.

Bizonyára nem magam vagyok, aki a f. hó 16-án az E. G. E.-ben tartott ankéten fölmerült kérdésekhez hozzá szerettem volna szólni s ha bizonyos körülmények az el nem mondott beszédek számát megszaportították is, nincs ok arra, hogy a meg nem irt cikkek számát is növeljek, sőt ellenkezőleg: szükséges, hogy mindazok, akiknek az erdélyi telepítés és parcellázás kérdésében véleményük van, eszméik vannak, akár a telepítő és parcellázó bankkal kapcsolatosan, akár azzal szemben, ezen véleményüket és eszméiket nyilvan és írásban közöljék. mert kétségtelen, hogy a telepítés kérdése még Erdélyben sem került le a szőnyegről s hogy a parcellázás elől sem dughatják az erdélyi agrárpolitikusok fejüket a homokba és nem állhatnak a merev ellenzés sziklájára akkor, mikor bizony a parcellázás de facto nálunk is már serényen nekiindult részben a nemzetiségi bankok, részben nemzetpolitikai és agrárpolitikai szempontokkal vajmi keveset törődő magánosok kezdeményezéséből.

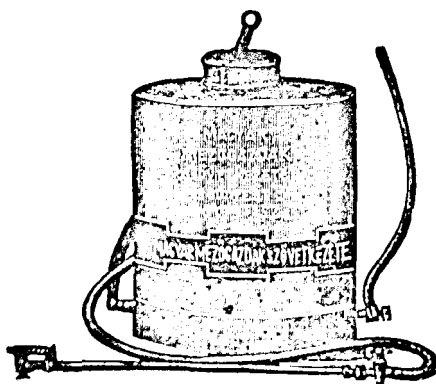
A virágvasárnapi szaktanácskozáson az összes fölszólalók beszédeiben a nemzetpolitikai érdek domborodott ki, a diskusszió szövedékén a magyar nemzeti szempont aranyfonálként húzódott végig és háttérbe szorultak a telepítésnek és parcellázásnak nemcsak gazdasági, de szociális szempontjai is. Erdélynek földrajzi és etnikai helyzete indokolja azt, hogy miért történt ez így. Gazdasági szempontból bármily előnyösnek lássék is az, hogy a legfejlettebb gazdasági kultúra alapján álló száz kisbirtokosság minél több földhöz jusson és minél nagyobb területen honosítsa meg az ő fejlettebb kulturáját: magyar agrárpolitikusoktól nem lehet azt várni, hogy száz telepítéseket, vagy a százok részére való parcellázást kívánjanak. Szociális szempontból talán az is kívánatosnak látszik, hogy minél több kisbirtok képződjék a nagy- és középbirtokok helyén: de azok előtt, akik az erdélyi birtokpolitikai alakulást szükségképpen a magyarság javára akarják irányítani, nem lehet közömbös, vajjon a nagyobb birtok földarabolása által keletkező kisbirtokok a magyarság

föntartására és erősítésére hatnának-e majd.

A telepítő és parcellázó bank is nemzetpolitikai világításba állította be az erdélyi telepítés és parcellázás kérdését és a fölszólalók egy része nemzeti érdekeket féltett, más része nemzeti érdekek istápolását remélte a bank működésétől. Ebben a beállításban akarom tehát én is nézni ezt az ügyet; de meggyőződésem az, hogy ha elhagyjuk is a nemzeti szempontot, ha levetjük is a sovinizmus elfogultságát: magának az államfejlődésnek, az általános műveltségnek, a közgazdasági előrehaladásnak álláspontjáról is csak kárnak lehet tartanunk az alacsonyabb kulturfokon álló oláh faj terjeszkedését és ha nem a magyar fajért való aggodás és az az iránt való szeretet, hanem az emberiség és a társadalom fejlődése itéletünk alapja, akkor is bajnak kell tartanunk azt, hogy a kezdetlegesebb földművelés a földről leszorítja a fejlettebbet, a kisebb műveltség a falvakból kiszorítja a nagyobbat és az összezsugorodott igények útját vágják az egészséges igények kifejlődésének.

Az erdélyi népfajoknak 1900-ig való mozgalmát Balogh Pál Lenk Ignác altábornagynak a múlt század közepén elkészült földrajzi lexikonja alapján állapítja meg. Ez a mozgalom csaknem minden vármegyében kedvező volt az oláhságra nézve, amely a magyarságtól és a szászoktól is sok községet hódított el félszáz esztendő alatt és a magyar többség a négy székely vármegyében, a magyar kisebbség a többi vármegyében viszonylag fogyott s az erdélyi oláh többség megnagyobbodott és megerősödött.

Nincsenek statisztikai dokumentumaink arra nézve, hogy hogyan alakult 1900 óta az erdélyi etnikum. De statisztikai adatok és hiteles bizonyítékok csak formát, talán nem is tökéletes formát adhatnának annak, amit azok, akik Erdélyt ösmerik és figyelik, észrevehetnek és érezhetnek: hogy a magyar kisbirtokon az oláh gazdálkodási jelleg egyre erősebben érvényesül, hogy a falvakban az oláh nevek, az oláh viselet és oláh beszéd folytonosan terjednek. Természetes és mesterséges okai vannak ennek a terjeszkedésnek. Természe-

Ajánljuk szavatolás mellett a francia „ECLAIR” permetezőnek minden tekintetben hű másolatát a „MEZŐGAZDÁK” permetezőt, melyet védjegyünk alatt ide haza gyártatunk. Ára: 34 K. és 28 K.

Továbbá I. rézgálicot, sublimált kénport, dr. Aschenbrand-féle bordoi és rézkénport, fehér hosszúszerű raffiaháncsot, 4 szer sodrott juttafonalat, venyigemetsző ollókat, szőlő és faajtó késeket, gummiszallagot, furott és hasított parafadugót a legjutányosabb áron. ● ● ●

Kívánatra árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. 1006.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31. sz. ● ● ●

tes okok azok, melyek a nagyszaporaságú és csekély igényű oláh parasztságot a kevésbé szaporodó szász és nagyobb igényű magyar kisbirtokok földjeire vezetik. Mesterséges okok azok, melyek a magyar nagybirtokot és középbirtokot oláh közép- és kisbirtokokká tördelik, a határozott célt követő külső tényező: a nemzetiségi pénzintézetek segítségével. A terjeszkedésnek irányzata is kétirányú és részben öntudatos, részben ösztönöszerű motivumokból áll össze: ki akar kuszóbolni minden magyar és szász kisbirtokot onnan, ahol többségben van és kikezdi a nagyobb magyar és szász szigeteket, hogy egységes és összefüggő területet alkosson a természetes göccel, Romániával legalább nyelvben, vallásban és jellegben összekapcsolódva.

Az oláh terjeszkedésnek ez az irányzata szabhatja meg a mi tevékenységünknek irányát is. Ott, ahol gyenge kisebbségben volt, vagy azzá lett a magyarság, mint Beszterce-Naszód, Fogaras, Hunyad és Szeben vármegyékben, ott már valóban alig tehetünk egyebet a magyarság eltűnésének megakadályozására, mint azt, hogy a meglévő magyar nagy- és középbirtokokat fönntartjuk. Ott azonban, ahol a magyar kisebbség tekintélyes, mint Brassó, Torda-Aranyos, Kolozs, Kis-Küküllő és Szolnok-Doboka vármegyékben és ott, ahol egyazon vármegyén belül, mint például Maros-Torda vármegyében, a magyar többségnek határai érintkeznek a nemzetiségi kisebbség határaival, valamint ott, ahol magyar többséggel bíró magyar vármegyék nemzetiségi többséggel bíró vármegyékkel érintkeznek, mint például Udvarhely és Háromszék vármegyékénél: ott nemcsak a meglévő magyarság fönntartására és erősítésére kell törekednie a magyar agrárpolitikának, hanem a magyarság terjesztésére is. Föl kell adnunk azokat a pozíciókat, melyeket uralnak a nemzetiségek; de ezzel szemben meg kell szállni és meg kell erősíteni minden pozíciót, amely domináló lehet és útját állhatja a nemzetiségi hódító útnak, sőt kiindulási pontja lehet a magyar hódításnak. Ezt a sztratégiát lehet követnünk, mert kisebbségben vagyunk Erdélyben; de ezt a sztratégiát lehet követnünk, mert hatalmas erőforrásunk a Kírályhágón túl uralkodó magyarság.

Célunk keresztülvitelének egyik — csak egyik — hatásos eszköze a telepítés és a parcellázás. *Egyiknek* mondom azért, mert nagy és tervszerű közgazdasági munkára van szükség az egész vonalon, hogy az, amink még van, el ne pusztuljon és az, ami volt, újra megszerezhető legyen. Ebben a nagy közgazdasági munkában azonban a telepítésnek és parcellázásnak is benne kell

lennie. Ha a nemzetiségi többség régióiban önkéntes, vagy kényszerült eladásra kerülő nagybirtokokon egy kisebb középbirtokot és több kisbirtokot alkotnánk, az eladásra kerülő magyar középbirtokot más magyar középbirtokos kezébe juttatnánk, a magyarságnak egy-egy fönntmaradásra és terjedésre képes foltját tudnók fönntartani. Ha egyes lakosságú vidékeken az eladó nagybirtok megvásárlásával és egy középbirtokmag körül létesített több magyar kisbirtokkal adnánk egy új középbirtokosztály képződésére és a kisbirtokosztály gyarapodására lehetőségét, innen a magyarságot fejlesztő erő sugárzanék ki. Ha a föld nélkül szűkölködő és a föld hiánya miatt kivándorlásra, vagy tengődésre utalt kiszagadók részére akár telepítéssel, akár parcellázással földet szerezni és ha megakadályoznók azt, hogy ma még magyar vidékeken a nagyobb birtokok nemzetiségi kézre kerüljenek, akkor sokat, nagyon sokat tennék egy nagy baj elhárítására.

De amint azt mondjuk, hogy a telepítés jó, a parcellázás jó, hogy telepíteni kell és parcellázni kell Erdélyben is, nemzetpolitikai szempontból is, akkor mindjárt előrenyomulnak nehéz és fontos, de mégis csak részletkérdések rajai. Ezek között a kérdések között persze az első: hasznos lehet-e a közérdekre a nem az állam által végzett telepítés és parcellázás? Aztán jön az a másik: hasznos lehet-e a közérdekre a parcellázás is itt Erdélyben, vagy csak a telepítés hasznos? Majd: nem ellenkezik-e a nemzeti érdekekkel az, ha a mai nagy- és középbirtokokat eldarabolják? Vegyük sorba ezeket a részletkérdéseket, melyeknek eldöntése nélkül csakugyan nehezen haladhatunk előre és melyek a virágvasárnapi tanácskozást is dominálták.

Az első kérdés tehát az, hogy a telepítést és parcellázást *csak az államra* kell-e bízni, vagy pedig a magánvállalkozástól is lehet-e hasznos eredményeket várni. Ennél a kérdésnél mindenekelőtt utalok arra, hogy az a Darányi-féle törvényjavaslat, mely az 1902.-i telepítési ankét tanulságai alapján a telepítésről és birtokfeldarabolásról készült s a melyet lelkesedéssel emlegettek azok, akik virágvasárnap a magánvállalkozás ellen szólottak, *nemcsak, hogy nem perhorreszkálja, hanem egyenesen nagy kedvezményekben kívánja részesíteni a magánosok által végzendő telepítéseket és parcellázásokat is, amennyiben azok közérdeket is szolgálnak.* Természetesnek tartja tehát ez a javaslat azt, hogy a magánosnak, vagy a magánvállalatnak az a tevékenysége, melynél magát földi a veszteségek ellenében, sőt melyből hasznot is húz, igenis lehet hasznos, annyira hasznos is a közre nézve, hogy

nagy kedvezményekben is érdemes részesíteni. De éppen a napokban állt a »Deutsche Tageszeitung«-ban, a német agráriusok vezérorgánumban a poseni lengyel telepítobanknak mult évi működéséről szóló ösmertetés, melyben azt konstatálja, hogy a telepítési törvénynek a németek javára való módosítása dacára sem fejtett ki a bank kisebb működést, mint a mult években: az pedig igen jól tudott dolog, hogy a németországi lengyelek ezen telepítobankokkal sokkal nagyobb eredményeket tudtak elérni, mint a németek az ő nagyszerűen organizált állami telepítéseikkel.

Az bizonyos, hogy a *Staatsraison*ból végzendő telepítés első sorban az állam föladata, mert ezért a *Staatsraison*ért az állam áldozatokat is hoz; de az én véleményem szerint az olyan telepítés, melynél a telepítő áldozatokat kénytelen hozni, sem gazdasági, sem szociális szempontból nem gyökerezik olyan egészséges alapban, mint az, melynél a földadás és földszerzés természetes föltételei vannak meg. És az az áldozat, melyet a telepítésnél, de még inkább a parcellázásnál az állam hozhat, nem áll arányban azzal az előnnyel, amit a telepítendőknek nyújthat, mert ez az áldozat a nagyobb vételár, az önkezelés és az adminisztráció kiadásaiban oszlik föl. A telepítés tényleg sokkal nehezebb, sokkal több áldozatot, sokkal nagyobb nemzetpolitikai érdekeltséget igénylő művelet, mint a parcellázás és azért első sorban az állam föladata; de ha azt kell látnunk, hogy a telepítés kiterjesztése elé részben pénzügyi nehézségek álltak elő, másrészt, hogy ezt a kiterjesztést mai politikai viszonyaink között rövid időn belül az államtól nem várhatjuk, míg a telepítés szükségessége nálunk egyre sürögősebb és nagyobb lesz, akkor rövidlátó fölfogásnak tűnik föl az, amely a magán-telepítéstől eleve el akarja vitatni a társadalom érdeklődésére való jogosultságot és amely azt vallja, hogy van időnk és módunk ahhoz, hogy az állam szünetelő tevékenységének fölbredését, vagy még csak ezután létesítendő parcellázó szövetkezetek működését tétlenül várjuk be.

Az E. G. E. szaktanácskozásán gróf Bethlen István szemrehányásképpen mondogta, hogy a telepítő és parcellázó bank sokkal többet fog parcellázni, mint telepíteni, mert a parcellázás jobb üzlet és mert a telepítés művelete sokkal nehezebb. Az én meggyőződésem is ez. Csakhogy én ezt magától értetődőnek tartom. Mert a telepítés — mint fönnebb kifejtettem — első sorban állami érdek, amely állami érdek érvényesítésére áldozatokat kell hozni. Am a parcellázásnál első helyen a gazdasági és szociálpolitikai szempontok szerepelnek és

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás-király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárral (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzsákok is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

a parcellázás végzésénél az államra még sokkal nagyobb mértékben hárulnának azok a terhek, melyekkel az állam által eszközölt birtokvásárlások járnak szoktak s ami végeredményében mégis csak a kisbirtokosok rovására megy. Vannak gazdasági törvények, melyeket csak elfogultsággal lehet kétségbevonni. Ilyen gazdasági törvény az, hogy amit olcsón veszünk, azt olcsón is tudjuk eladni s amit drágán veszünk, azt csak drágán adhatjuk el. Ez áll a magánvállalkozásnál; de nem áll az állami vállalkozásoknál, mert ott — és ezt kívánják sokan — meg lehet az, sőt egészen valószínű az, hogy drágán megvásárolt nagybirtokokat az állami tőkék odavezetésével látszólag olcsón adnak el kisbirtokosoknak. Hogy a mi állami pénzügyeink közt számíthatunk-e arra, hogy a mi állami pénzügyeink közt egészséges dolog-e az, hogy az állam a tömérdek parcellázásnál rengeteg pénzt kockáztasson és költsön el — azt mindenki belátására bízom.

De meg kell jelölnöm még azt, hogy hol lehet és kell telepíteni és hol lehet és kell parcellázni, hogy hol lehet hasznos ez és hol lehet szükséges amaz. Telepíteni ott kell, ahol nincs meg a kellő — a mi szempontunkból *magyar* — emberanyag vagy tőkeerő ahhoz, hogy valamely nagybirtokot, mely nemzeti szempontból megtartandó, megszerezzen. Telepíteni onnan lehet, ahol a népességnek bizonyos nagyobb száma, a pénznek bizonyos nagyobb mennyisége és a földéhségnek nagyobb mértéke van meg. A telepítéssel itt nálunk a magyarságnak *block-house* rendszerét lehet meghonosítani; a telepek őszemei lehetnek a magyarságnak. Parcellázni ott kell, ahol a kisgazdák kezén levő földbirtok kevés, ahol a földbirtok annyira elaprózódott, hogy annak megművelése a kisgazdának és családtagjának sem elég munkát sem elég keresetet nem adhat. Parcellázni azt a nagyobb birtokot lehet, amelyet egyazon község kisbirtokosai meg tudnak szerezni és ott tevékenységüknek növelésére nyílik tér. A telepítés tetszetősebb, mutatósabb valami, mert valami kívánatosat — például egy magyar községet — létesít ott, ahol előbb nem volt más, mint egy nagy birtok. De a parcellázás gazdasági és társadalmi szempontból, — ha kevésbbé tetszetős is — hasznosabb és nemzeti szempontból eredményesebb lehet, mert nagyobb alapot ad a kellően ki nem használt munkaerőnek és leköti az emberanyagot és a meglévő tőkét. Szerintem a parcellázás intenzívebb agrárpolitikai tevékenység, mint a telepítés, mert a telepítés inkább csak új területek megszerzését, feltörését, a parcellázás meg azoknak tökéletesebb kihasználását jelenti.

Hátra volna még a harmadik kérdésnek tárgyalása, hogy ugyanis nem ellenkezik-e a nemzeti érdekekkel az erdélyi nagy-

és középbirtoknak eldarabolása. Kétségtelen, hogy Erdélyben a mezőgazdasági nagybirtok és középbirtok aránylag kis területű és hogy ez a birtokkategoria ma is az el-mállás processusa alatt van. Ezt én is kedvezőtlen dolognak tartom, mert azt mondom, hogy gazdasági és nemzeti jelentősége van a nagy- és középbirtoknak a hátramaradottabb és ellenállásra kevésbbé képes kisbirtokosság közt. De azt kell kérde-nem: megvan-e a kellő gazdasági jelentősége annak a nagybirtoknak, vagy középbirtoknak, mely bármely okból is olyan okszerűtlenül kezelt, hogy sem a jobb gazdálkodásra példát, sem a jobb megélhetéshez munkaalkalmat nem képes adni a rászorult kisbirtokosságnak? És kérdem: nemzeti szempontból minő jelentősége lehet annak a nagyobb birtoknak, mely fennmaradása érdekében csak az olcsóbb oláh munkaerőt képes fölhasználni és amely az igen jól fölfogott érdekből előzékeny nemzetiségi pénzügyi intézetek kölcsön-pénzével van túlterhelve? És végül: nem látjuk-e napról-napra, hogy a pusztuló közép- és nagybirtokot a nemzetiségi pénzügyi intézetek nemzetiségi célokra szerzik meg akkor, mikor az összeroskad a rossz viszonyok és az eladósodás terhe alatt? Ahol olyan állapotban van a középbirtok, meg a nagy birtok, hogy gazdasági és nemzeti hivatását teljesítheti, ott a parcellázás nem lenne üdvös, de ott az nem is lehetséges. De igenis parcellázni kell azt a nagyobb birtokot, mely nyomorultan tengődik, kényszereladásra kerül és ezen a birtokon egy jó középbirtokot meghagyva, helyet és földet kell adni a magyar kisgazdáknak. Veszedelmes baj az, mikor abban a téves hitben ringatjuk magunkat, hogy van valamink, amire szükségünk van és ebben a téves hitben nem igyekszünk az megszerezni, amit megszerehetnénk. Megriadott tiltakozást hallottunk: ne forgassák ki földjéből a parcellázó bankkal az erdélyi középbirtokost! De hát nem forgatták és nem forgatják azt ki már a viszonyok, a nemzetiségi bankok és az önhibák? Ha a között kellene választanunk, hogy megmaradjon-e a középbirtok Erdélyben mai nagyságarányában, vagy kisbirtokokká oszszuk-e fel őket: az első mellett lehetne döntenünk. De mikor a között kell választanunk, hogy a színlődő középbirtok helyén magyar kisbirtokokat létesítsünk-e vagy nem, mikor a között kell választanunk, hogy a nemzetiségi bankok útján a nemzetiségi közép- vagy kisbirtokos kezére kerüljön-e az, vagy a parcellázó bank útján magyar közép- vagy kisbirtokos tulajdonába-e, akkor nem szabad haboznunk a választásnál.

Valóban fontos elvi kérdések ezek, melyeknek eldöntése előtt az erdélyi gazdasági társadalom talán nem lesz hajlandó a magánvállalkozás mellé állni s melyeknek el-

döntése után talán még erősebben fogja kérni az állami segítséget, vagy az altruisztikus tevékenységet: Saguntum pedig ezalatt elvész.

Eber Ernő.

Az én szőlőművelésem.

Irta: dr. Sipos Gábor.

Akikkel a szőlőművelésről beszélgettem, vagy akik a házsongárdi volt kertemben néhány sorból álló csemege-szőlőmet látták s a szőlőművelés érdekelte: mindannyian kérték, hogy művelési módszeremet írjam le.

Nem volt kedvem hozzá; egyfelől azért, mivel állásomnál fogva egész életemet nap-nap után irással töltvén: szörnyen untam olyat is írni, amit nem muszáj. Nagyon korlátolt nappali időmet örömeztőbb fordítottam gyümölcsfáim és szőlőtőm ápolására, mint mellőzhető, írka-firkára, estéimet pedig olvasással kellett eltöltenem, hogy a világtól el ne maradjak.

De másfelől nem volt kedvem hozzá azért, mivel tudományos munkát írni magamban erőt nem érezvén: félttem a tudósok kritikájától.

Nem a tárgyilagos kritikától tartottam, mert ettől tisztulnak az eszmék és fogalmak, hanem irtóztam és irtózom az olyan okvetlenkedő tudós kritikusoktól, kik nemcsak a tárgyhoz szólanak, hanem a germán szőr szálhasogatással betűt rágnak, a szóba kapaszkodnak s tárgyilagos érvek helyett: mérges fulánkkal a személyt igyekeznek sebezni.

Egy alkalommal Bánffy Ernő báró ural beszélgettünk a szőlőművelésről, midőn az ő általánosan ismert szeretetreméltóságával szőlőművelési módszeremnek az *»Erdélyi Gazda«* számára leendő leírására oly ellenállhatatlanul kért, hogy nem mondtam ugyan, de — az örményként — gondoltam: „No magyarom, ennek az urnak a kívánságát, ha csak lehetséges, teljesítet.”

Elérvén vágyaim netovábbját, hogy t. i. életem végét, habár kevesebb erővel, de kevesebb kötelezett irással is falun tölthessem: elérkezettnek látom az időt arra, hogy a báró urnak — bár csak gondolatban — tett ígéretemet beváltsam.

De kijelentem, hogy nem tudományos művet írok, mert ahhoz nem is értek, művelési módomban leírásával senki más művelési módját támadni, kicsinyelni vagy a magamét másra erőszakolni: nem célo, hanem tisztán és kizárólag csak a báró úr kívánságára írom le azt a szőlőművelési módot, melyet követek.

Mikor a szőlőművelés iránt érdeklődni kezdtem: csupán a karikást ismertem s így — mikor már módomban volt vele gyakorlatilag is foglalkozni: ezzel kinlődtam.

Aki valaha megkísérelte egy szőlőtőre karikát kötni: igazat fog nekem adni, ha azt mondom, hogy szabatos állású karikát kötni felette nehéz és lassú munka és akár mily óvatosan és türelemmel végezzük: a karika hajtásával és kikötésével szőlőnkben igen sok kárt okozunk.

Láttam, tapasztaltam a sok nehézséget, hátrányt kárt, de segíteni magamon nem tudtam, mert útbaigazítást sem a Fekete Pál 50 arannyal díjazott „Karikás Szőlőművelés” ében mely akkor egyedül állott, sem a szakmunkásoktól nem kaptam.

Midőn egy alkalommal a karikakötés sok nehézsége és hátránya felett néhai Horváth Gergely jeles gyümölcsészünk előtt, kit

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kékeltők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fü és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

a város közönsége „a süket kapitány“ néven nevezett, elkéserevedve panaszkodtam: megmuntatta kertjében az utak mentén rigópallóra kikötött szőlőjét.

Habár — miként később rájöttem — ez sok tekintetben igen fogyatékos volt, mégis művelési módszerem kulcsát ez adta meg.

Később hilibi Haller Károly egyetemi tanár úr látván a szőlőművelés iránti nagy érdeklődésemet: addig ostromolt egy erről szóló könyvének elolvasása végett, hogy a könyv átvételét megígértem. Am de bűnömöt be kell vallanom, hogy ha a könyv átadása-kor azt is meg nem ígérteti, hogy el is olvasom: bele sem néztem volna, annyira nem bíztam a könyv szakszerűségében.

Mínt hogy a könyv átvétele után a tanár úr majdnem minden találkozásunk alkalmával annak tartalma felett kezdett vizsgáztatni, a halogatás miatt megszegyenülve: a könyv elolvasására fanyalodtam. De alig kezdettem hozzá, érdeklődésemet annyira felcsigázta, hogy valóságos szomorúság fogott el, midőn halaszthatlan teendőim az olvasás folytatásától elvontak.

Ez a páratlan könyv, melyet hilibi Haller Rezső a kolozsvári ügyvédi kamara érdemdús tiszteletbeli elnöke, kir. tanácsos és hilibi Haller Károly, egyetemi tanár, miniszteri tanácsos felsőházi tag nagypja: hilibi Haller Ferenc saját tapasztalatai alapján írt és 1384-ben kinyomatott: képezi szőlőművelési módszerem alapját.

A karikára kötés a szőlőnek valóságos agyongyötrése, keresztrefeszítése, mert akár-minő óvatossággal hajtjuk karikára a szőlőfát: ki nem kerülhetjük, hogy a karika külső felén a kéreg helyenként meg ne pattanjon. E helyek beforradása és a némelyiken megeredő nedvfolyás, termésünköt igen sok tápanyagot el vonnak, sőt igen gyakran megesik, hogy a nagyobb pattanásokon túli gyümölcs merőben fejletlenül maradva, használhatatlanná válik.

A karikára hajtás által a kéreg elpattánása nélkül is rendkívül sokat szenved a szőlő fája egyfelől a sejtszövet tulfeszültsége, másfelől annak összeszorulása által. Onnan van az, hogy a karika vállán termett gyümölcs jóság tekintetében annyira felülmúlja a karika alsó vagyis elgyötört felén termett gyümölcs jóságát, mintha nem is az a fajta volna.

Nagy hátránya a karikás művelésnek az is, hogy a karikára kötendő fán forradás vagy egyéb sérülés fordul elő: a meghajtáskor eltörök s így olyan nyár után, melyen a szőlőt kevés jégverés érte: egyetlen karikát sem lehet kikötni, mert az mind eltörök.

Az sem kicsinylendő hátránya e művelésnek, hogy a karikakötés nagyon lassú munka, az ide-oda hajtogatása, illesztgetése alatt, a legmondosabb kezelés mellett is számtalan rügy sérül meg vagy letörök.

Míndez és még sok más kisebb-nagyobb hátrány a rigópallós művelésnél elő nem fordul s a kikötés annyira könnyű, hogy míg a legjobb munkás egyetlen karikát kikötni bír, az alatt a közepes kezefogású munkás is rigópallóra 8—10 tő kikötését végzi el.

A rigópallós művelésnek legnagyobb hátránya, hogy kétannyi karóra van szükség, de az ezzel járó költség sokat csappan azáltal, hogy a középső (vendég) karó egész rövid lehet. Elegendő, ha a földből 80—100 cm. magasra nyulik fel.

Az is hátrány, hogy a szőlőterületet keresztbe járni nem igen lehet. Ez azonban másfelől annyiban előny is, mert a tolvaj nem igen mer behatolni, akadályozva levén a me- nekülésben.

A szőlő a talajban nem válogatós, de azért minél tápdúsabb a föld: annál erősebben fejlődik a fája és — ha a termővesszők szakszerűen választatnak — annál bővebben terem, továbbá minél meredekebb és minél inkább délnek fekszik az oldal, amelyen a szőlő telepítve van: annál tökéletesebb gyümölcsöt ad.

Miután nálunk a szőlőt télre el kell fedni: az úgynevezett karikás — vagy ami lényegileg ezzel egy — a rigópallós művelésre kell szorítkoznunk, de erre kell szorítkoznunk azért is, mivel nálunk kevés faj kivételével, a magfa csak az 5—8 ssemtől kezdve ad termést.

Ennyit általánosságban.

Most már kezdem az

isholával.

Az iskola számára lapályos, tápdús, de nem trágyázott, lehetőleg lazatalajú helyen, a földet két ásónyomra ősszel felforgatom.

A dugványozást tavasszal április vagy május havában végzem. Május végéig minél később dugványozunk: annál biztosabban következik be a megeredés, ha módunkban van a dugványokat elültetés előtt oly helyen tartani, ahol meg ne eredjenek.

A dugványt — mely legalább 30 cm. hosszú és rajta legalább 3 szem legyen: éles késsel alsó végén, közvetlenül a szem (göb) alatt metszem el, a felső szem felett pedig akkora csonkot hagyok, a mekkora telik.

Ha a dugvány nem sok és időm megengedi: a két alsó szem között a héját kétfelől éles késsel hosszában megmetszem.

Az alsó metszést azért eszközlöm közvetlenül a bög alatt, mert a dugvány első sorban göbökből ereszti gyökereit, ha pedig metszés közvetlenül alatta van: ebből is gyökereket hajt, míg ha ott csonk marad: az elkorhad s az alyból lefelé nem gyökerezik.

Felül azért hagyok minél hosszabb csonkot, hogy a leszáradás előtt a szem kihajtsjon, mert ha előbb szárad le: a szem nagyon silány hajtást ad, vagy meg sem ered. Végül az alsó két szem között — ha időm megengedi, azért teszek metszéseket, mert így ezekből is gyökerek ereenek, már pedig minél több a gyökér: annál erőteljesebben fejlődik a dugvány.

Az így előkészített dugványokat 16—18 fokos vízbe rakom és 24 óráig benne hagyom, azután pedig, az előkészített helyen déltől északnak irányuló sorokban, egy meter sor és 15—20 cm. dugvány távolságra elültetem, még pedig úgy, hogy a dugvány felső végével északnak düljön.

A dugványozáshoz egy 2—3 cm, átmérőjű hegyes cöveket használok, melylyel a sor helyére kifeszített spárta (zsinor) mellett 15—20 cm. távolságra, a föld belseje felé oly mély menetet ütök, melybe dugványomat a felső rügyig bemélyeszthetem, de beszúrás-kor a cöveket úgy irányítom, hogy a dugvány beállítva, felső végével északnak düljön.

Az így beállított dugvány mellé a menetbe földport húzok, majd pedig midőn néhány sor így elkészült: vizsugárral addig öntözöm, míg a dugványok körüli hézagok szintűg beiszapolodnak.

Nyáron át kapálással a gyomtól tisztán tartom, ősszel pedig, miután a dér a lombzatot leforrázta: a hajtásokat 1—2 szemre lemetszem és télire gazmentes földdel elfedem.

Tavasszal április havában a földet óvatosan elhuzom róluk, míg a meghagyott szem kilátszik s egész nyáron át arra szorítkozom, hogy az iskola gyommentes legyen.

Ősszel (a 2-ik évben) a hajtásokat nem

metszem le, hanem lefektetem és gazmentes földdel télire eltakarom.

A szőlő telepítése és beültetése.

Mielőtt a telep beültetéséhez fognék: a két éves dugványokat, a nedvkeringés megeredése előtt kiszedem, a silányakat eldobom, az elegendő erőteljeseknek a hajtását annyira metszem, hogy a meghagyott részszel együtt a törzs 50 cm. hosszú legyen és 10—12 napra oly módon veremelem el, hogy a lemetszett vég a szabad levegőn maradjon.

A silány hajtású dugványokat azért dobom el, mivel azokból nagyon későre (5—6 év alatt) vagy sohasem lesz termő tő.

Az elültetésre szánt dugványok törzsét azért hagyom 50 cm. hosszúra, mert oldalas helyen a kapa és az eső is a földet lefelé hordván: a rövid törzs a földből egy pár év alatt kikopik, mikor pedig a beültetett törzs alsó vége a föld színére jut: vége a szőlőnek.

A dugványokat a nedvkeringés megindulása előtt azért kell a lemetszett véggel 10—12 napon át a levegőre kitenni, hogy a metszés által okozott seb beszikkadva: a nedvfolyás, népiesen mondva a „szőlő sirás“, mely nagyon káros, meggátoltassék.

A dugványok elvermelése után, az ősszel legalább 80 cm. mélyen felforgatott talajú szőlőtelepen mindenekelőtt a vízlevezető szerpentin utakat készítem el, azután pedig 150 cm. sor- és 100 cm. tőtávolságra a karókat verem le. A telep szélein 70 cm. széles területet beültetlenül hagyok.

Ha szőlőmet karikára mivelném, akkor a karókat, oldalas helyen 120 cm. sor- és tőtávolságra, lapályos helyen pedig 150 cm. sor- és tőtávolságra verném be.

Az utakat azért készítem a telep felforgatása (rigolozása) után, mert ha ezeket előre kijelölve, felforgatásul hagyjuk, a rigolozás által az úton alól és felül óriási martok képződnek, melyek a kapálás és esőzés által mind növekednek.

Karónak mindig egyenes hasítatlan fe- nyőt használok és hegyetlenül úgy verem be, hogy előbb súlyokkal 50 cm. mélyen cöveket verek le és annak helyére állítom be a karót. Ezzel az eljárással a karózás gyorsabban halad s oly szilárdan lehet beállítani, hogy a szél sohasem dönti ki.

(Folytatjuk.)

Lencsetermelés.

Hogy mennyi lencsét veszünk évenként drága pénzért az osztrák örökös tartományok által képviselt külföldről, annak csak a statisztika a megmondhatója; de még az sem, mert kocsiival annyi kerül nyugati piacainkra statisztikai ellenőrzés nélkül, a mennyi hivatalosan van kimutatva vasúton és hajón való szállítás után.

Pedig a lencse ára elég magas, de még sem termeljük csak helylyel-közzel s ennek oka többféle; azonban első sorban abban rejlik, hogy nem értünk hozzá, soha nem próbáltuk. A mihez pedig a magyar gazda nem ért, azt inkább meg sem kísérli, bármily magas haszon nézne is ki belőle, hanem inkább elviszi érte a készpénzt a boltba. Őtet ugyan ki ne nevéssék, vagy éppen haláláig ne csufolják a szomszédok, ha véletlenül nem sikerül neki a termés.

A ki meg konyit hozzá, az azért fázik a termelésétől, mert tudja, hogy a lencse egyike azon növényeknek, a melyek a levegőből igen kevés tápanyagot vehetnek föl s következőképpen nagyon kiszívják a földet. Tudják

Szőlők rigolozását gözekével

70—80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

azonban azt is, hogy kényes a fagygyal szemben és aránylag nem is nagyon sokat terem.

Feledik azonban ezen hátrányokkal szemben az előnyöket latba vetni, mert különben el kellene ismerniök, hogy végeredményében a lencsetermelés még is csak igen jövedelmező dolog, mert hiszen ha nem volna az, nem foglalkoznának vele sem Stockerau, sem egyéb külföldi vidék olyan nagyban; megteremne az ő vidékük mást is, nemcsak lencsét.

A lencse legfőbb előnyei azok, hogy könnyű, homokos vagy agyagos talajt szeret, olyant, amely árpának sovány, zabnak száraz és ára mindig magas. De az sem megvetendő tulajdonsága, hogy elvetéstől számítva, a termés 100—120 nap alatt teljesen kész ezalatt a szárazságot könnyen türi.

Lencse alá a földet lehetőleg őszzel szántsuk már, de friss istállótrágyát ne használjunk bele.

Mint említettem, fagy ellen kényes, tehát vetését később kell eszközölnünk, mint a borsóét, de ezt a halasztást behozza gyors termésében.

Egymástól 30 centiméternyi távolban fekvő sorokba, 6—8 cm. mély barázdákba vetjük, a melyeket a fordított gereblyével húzunk be s a táblát lehengereljük.

A vetőmag mennyisége nem egyforma, hanem faj szerint változik s a termés 0.8—1.6 hektoliter vetőmag után, 6—12 hektoliter hektáronként, ami súlyban megfelel 10—20 mázsa lencsének.

Ne feledjük azonban, hogy e mellett 18—25 mázsa lencseszalmánk is megterem, a mi pedig takarmányként egyenértékű a közepes szénával s ez takarmányszegény vidéken sokat mond.

A lencse alacsony növésű, alig 30 cmtr. magas kis bokrot képez s azért gyomlálnunk kell, nehogy a gaz elnyomja. Ezen gyomláláson kívül még egyszeri kapálásra is szorul.

Dacára alacsony növésének, azért mégis jó, ha némi támasza van s ezért szokás árpával együtt vetni és pedig egy rész árpát és három rész lencsét.

Amint a lencsén az alsó hüvelyek megharnulnak, ki kell tépni, bár még lombozata ilyenkor zöld.

Cséplés után az árpától szórás vagy rostálás által könnyen elválasztható.

Szalmája az árpaszalmájával együtt nagyon jó takarmányul szolgál s azt szarvasmarháink igen szívesen eszik.

Zabbal is szokás termelni, különösen az Alpok vidékén, ahol a cséplés után a két magot nem választják el, hanem összeőrlik kenyérlisztté.

Ime, a lencsetermelés főbb vonásaiban; nem boszorkányság, csak nem szabad előítélettel lennünk iránta, mert hiszen még egyike legfőbb előnyeinek az is, hogy nemcsak mindig akad piaca, de igen keresett termény.

Krenedits Ödön.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **A mag csirázó képessége.** Ha azt akarjuk, hogy a mag sokáig megtartsa csirázó képességét, akkor száraz helyen s a levegőtől elzárva kell tartanunk. Ha ezt nem tesszük, úgy a mag gyakran már az első évben elvesztette csiraképességét.

Azonban e részben is vannak bizonyos határok, sőt a különféle magvaknál, mindenestre különféle határidők szabják meg a csiraképességet. Hogy mekkorák ezek a határidők, azt még élő ember eddig nem tudja; de azt tudom, hogy annak az utitársamnak, akivel a napokban a vonaton utaztam, sok egyéb gazdatársával egyetemben nincs igaza abban a sokszor hangoztatott állításában, hogy az Egyiptomból származó „Mumia” búza csakugyan a Pháráók korának leszármazottja, mely a gulák mumia sirjaiban felhalmozott búzának elvetéséből származott legyen, bár létfeltétele ott az elzárt helyen meg volt.

Ez a mumiák mellett talált búza nem csirázott ki háromézer év után; ezt de Candolle, akinek a földmívelés őstörténelmének felkutatása terén annyit köszönünk: számtalan kísérlet nyomán fényesen bebizonyította.

A keleti népek, de különösen az arabok, gyakran becsapnak bennünket nagy mondásokkal s ilyen nagy mondás a mumia búzának általuk kitalált leszármaztatása is, a melyből ők kellő hasznot húztak.

Sajnálom, hogy ezt a szép búza-mitológiát De Candolle adatainak nyomán ilyen szentségtelen kezekkel kell egy csapásra lerombolnom, de vigasztalóan mondok egy más esetet. Ugyanis nemrégiben Dorchester mellett 30 láb mélyen találtak egy szarkofagot s abban málna magot, a mely elvetve kicsirázott és kikelt — Ugyanabban a szarkofákban a málna mag mellett Hadrian-féle pénzek voltak, tehát az a mag 1600—1700 éves, ami azt mutatja, hogy igen sokáig csiraképes; de hogy meddig, erről sem tudjuk; rövid az életünk a magok csiraképesek időtartamához képest!

K.

+ **Napraforgó.** Hatalmas őserő rejlik hazánk talajának legnagyobb részében s épen ez okozza azt, hogy igen sok gazdasági növénynek a termelésével nem foglalkozunk, a mely jövedelmezősége folytán figyelmet érdemelne a búza mellett is, különösen azon tulajdonságánál fogva, mert sokkal silányabb talajjal megelégszik mint gabonanemünk. — Ilyen talaj pedig a legjobb birtokon is találkozik helyjel-közzel. Ezenfelül elmulasztjuk azt, hogy ott, ahol lehet, a főtermény mellett mellékterményeket is tenyészünk. Nálunk mellékterményül egyedül a tök szolgál.

Egyike ezen elhanyagolt növényeknek a napraforgó, amely még Német- és Franciaországban sem örvend olyan elterjedtségnek, mint a milyent érdemelne; de annál nagyobb mennyiségben termeli azt az angol és kínai gazda. Nálunk a kert vagy szérű végébe ültetünk egy párt, mely ha elvirágozott, magjával madártáplálékkul szolgál.

A napraforgót első sorban méhészeinknek ajánlhatjuk, mert egy-egy táblával a méhes előtt, igen nagy szolgálatot tesznek méheiknek, amennyiben nem kell messze menniök virágorért és e mellett a napraforgóból kitűnő ízű mézet készítenek.

Magjából Angliában igen jó táblaolajat sajtolnak, amely egyszerűs mind a legkitűnőbb keveréke a kék és zöld olajfestékeknek. A napraforgómagolajból készült finom szappant is nagyon jól ismerjük s hölgyeink előszeretettel használják.

A mag maga egyike a legjobb baromfi-

eleségeknek, amelyet hizlalásnál különösen előnyösen használhatunk fel.

Szárának finom rostjait a kínaiak a selyem közé fonják, nálunk pedig a papirgyártásnál igen szívesen veszik.

Maláriás vidékeken az emberiségnek kitűnő szolgálatot tesz, amennyiben a levegőt a miazmáktól tisztítja meg.

Levelei a marháknak igen kedvelt eledele.

Kinában százezer métermázsa számra termelik magját. Angliában nem tekintik jó gazdának, aki saját szükségletére nem termeli. Jó lenne nálunk is nagyobb gondot fordítani rá, hiszen burgonya között, mellékterményül mennyi megteremne s vele együtt szüretelhető és semmi gondozásra nem szorul.

K.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Időjelzés.

1905. április 24.

Úgy a legközelebbi, mint egész április hó időjárása között jelzéseimnek megfelelőleg járt le, amelylyel bebizonyítva egyszersmint azt is, hogy e hónapnak szeszélyes volta is csak a csomópontoktól jön, amennyiben legváltozóbb, legszeszélyesebb e hónap is azon napokon, vagy azok hatáskörében volt, amelyekre csomópont esett, amint a csomópontok gyérültek, az idő is állandóbb jellegűt öltött, az ezek közötti időszakokban. Hogy április hava mégis kitűnik a többi hónapok közül változatos mivolta miatt, az földünknek napközi állásától jön, amennyiben elliptikus pályája negyedének túlhaladása e hónap körébe esik, így a Nap befolyásának is legfelsőbb negyedébe érve, földünk lég- vagyis életköre ezen átmenet folytán legérzékenyebbé válik a csomópontok hatása iránt, abban a változások is sokkal könnyebben érvényesülnek, mint más hónapokban, amiből önként következik az áprilisi időjárásnak szeszélyes volta. Olyan ekkor a mi légkörünk, mint az idegyenge emberi szervezet, minden csekély befolyásra azonnal reagál s ezzel, hasonlóan mint az, szeszélyessé válik.

A nagyhét, miként jeleztem még változatos időjárást hozott, de már több napfényrel s melegebb hatásokkal. Hűvösebbé az időt a 23-ki csomópont tevé, a miáltal husvét első napja e hatás közvetlen befolyása alatt kevésbé volt oly enyhült és kellemes, mint a második, amit különben, hogy így lesz, előre jeleztem is.

Jelenleg két hozzánk átfordult kisebb folt van a Napon, amelyek közül egyik szétoszródott, a másik tömörebb s mindkettő fátyolosan látszik, ami azt mutatja, hogy ezeket egy gázburok veszi körül a Napon s e gázburok még rossz hővezető, amiért is a 23-ki csomópont jellege inkább hűvös volt, az északi részen gyenge fagygyal s hogy nálunk is nem sülyedt fagypontra a hőmérséklet, azt a szétszórt tehát kitöréses folt erőhatása akadályozta meg.

Legközelebbi csomópontunk 26-ára esik s ezt követi a 27. és 28-ki még enyhe hatású, a 28-ki azonban már hideg fagyos jellegű a bolygó részéről.

A jelenlegi foltok útján megítélhető erőhatás még nem biztosítja számunkra a fagy

Ajánlok arankamentességre államilag ólomzárolt szavatolt csiraképes amerikai és olasz magtól ment —
lóheremagot 80 és 95 koronával. Kiváló szép, bőtermő ligowoi zabot
10 koronával. Magas csiraképességű tavaszborsót 12 koronával budapesti ratárunkból. —

Továbbá rendkívül szép, magas csiraképességű

 baltaczimmagot

15 koronával a pinczehelyi állomásról, valamennyi 50 kilónként.

HALDEK

magnagykereskedése, József Főherceg ő csász. és királyi Fensége udvari szállítója, BUDAPEST, VII., KER., KÁROLY-KÖRÚT 9. SZ.

tökéletes kimaradását, mert azok fátyolozottságuk folytán rossz hővezető gázokkal látszanak körülvéve lenni, így ezáltal a kitorésból származó folt erőhatása gyengül, aminek következménye, hogy újra változatos időnk következik a midőn csapadék szél, hűvös, enyhe derület és borulat egymást váltják fel, míg a 28-iki csomópont hatása a hőmérsék nagyobb súlyedését, mely fagygyal, havazással is járhat, meg nem hozza, ami a vetéseknek — melyek most is gyengék — felette nagy ártalmára lenne. Az ezt közvetlenül megelőző 27-iki csomópont hozhat még egy napkitörést, amely a fagyot tán meg is semmisíti, de egy hideg eső sem igen előnyös a vetésekre, ami rozsdá fejlődését segíti majd elő.

Ily kisebb mérvű időváltozásokat, fagyokat 50—50 vagy 100 ezer katonával 2—3 üteg ágyuval s néhány métermázsa puskapor el lövöldözésével, már most is meglehetne akadályozni, ha azokkal kellő időben és irányban meneteléseket, ágyuzásokat, lövöldözéseket végezhetnének, hogy mily formában kellene ezt véghez vinnünk, arra természetesen nagyobb mérvű előleges kísérletezések volna szükségesek, ezen irányú gyakorlatokkal egybekötve.

Igen valószínű, hogy az elektromos hullámokkal is célt érhetnénk. de erre nézve is beható, kiterjedt, tehát költséges kísérletekre volna szükségünk, amely költségek azonban elenyésző csekélyek lennének az ebből eredő haszonnal szemben.

Május csomópontjai: 1—3—4—8—12—17—18—22—24—26—29—30-ra esnek.

4—17-ig csapadékos 24—26 hideg jellegű egészben véve május időjárásának jellege meleg, csupán vége felé hideg, a midőn fagy várható. Meteor.

— **Meghívó.** A Kolozsvári Gazdasági Egylet folyó évi rendes közgyűlését 1905. május hó 11-én délelőtt 11 órakor tartja meg a Tornavivódában, melyre a tagok tisztelettel meghívotnak. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jelentés a múlt évről, tervezet ez évről. 3. Pénztári számadás felülvizsgálása, felmentvény megadása. 4. Folyó évi költségvetés, ennek kapcsán előterjesztés a könyvtárnok díjazása iránt. 5. Indítványok. (Titkár indítványa, hogy a Földmivelségi Miniszter úr által adott könyvek és szénáért köszönet szavaztassék.) 6. Titkár és pénztárnok választás, 1 földbirtokos és 1 más választmányi tag és 2 gépkezelő gazda választása. 7. 3 számadás vizsgáló bizottsági tag választása. 8. Határozat abban a tárgyba, hogy azon választmányi tag, ki 3 ülésre egymásután nem jön el és elmaradását ki nem menti: lemondottnak tekintessék s helyette új választassék. Egyidejűleg az alábbiakat hozzuk köz tudomásra: 1. Az egyletet érdeklő mindenemű kérdések és beadványok alólított titkár kezéhez Jókai-utca 5. szám alatt kézbesítendők. 2. A tagdíjak — melyeknek sürgős megfizetésére a tagokat felkérjük — a „Kolozsvári Gazdák Hitelszövetkezeté”-nél minden délután 3—6 óráig Hadházi Sándor pénztárnok úrhoz fizetendők be. 3. Népkönyvtárunk tagjaink rendelkezésére áll az egylet hivatalos helyisé-

gében minden szombaton délután 4—6 óráig, könyvtárnok Kőrösi József igazg.-tanító úr. 4. Pártoló tagjaink sziveskedjenek az 1 korona 10 fillér postaköltséget lefizetni, hogy a lap postán közvetlenül a lefizető címére megküldhető legyen. 5. Tagok, új tagok gyűjtésére felkértek. 6. Egyletünk felhívja azokat, kik fajbaromfit akarnak megszerezni, illetve közönséges kakasokat plymut, orpington és kopasznyaku kakással szeretnék kicserélni, hogy ez iránti kívánságukat titkárunk közgyűlésig jelentsék be, mert ha kellő számú jelentkező lesz, úgy a földmivelségi miniszter önméltóságához e tárgyban kérést fogunk intézni. A Kolozsvári Gazdasági Egylet választmányának Kolozsvárt, 1905. április hó 21-én tartott üléséből. I. Irsay József elnök, dr. Nyerges Zsigmond, titkár.

— **Egy érdekes találmány.** A Szabadalmi Értesítő f. évi 7. számában olvassuk, hogy Hegyely Endre zentelkei gazdatiszt 413. H. 2207. sz. alatt szabadalmat nyert *állatoknak tűzből való mentésére szolgáló berendezésre.* A berendezés leírása a következő:

Az istállófalon keresztül kivezetett s külső végén fogantyúval ellátott tolórúd az istállóban a jászol hossza mentén végig húzódik s a róla kiágazó meghajlitott szárazra húzatnak fel az összes kötőfék karikák. A tolórúdnak ütközővel határozott mértékben való meghúzásával az összes kötőfék-karikák egyszerre felszabadulnak s így veszély esetén nem kell minden egyes állat kötelekét külön kioldani.

Bizonyára nagy érdeklődéssel vesznek majd tudomást a gazdák erről a rendkívül hasznos találmányról, mely sok gondnak és veszteségnek veheti majd elejét. A berendezés a föltalálónál már meg is tekinthető.

— **Állatárak és állatvásárok.** A múlt évi rossz takarmánytermés az állatok és állati termékek árait nagymértékben felszoktatta és a vásárok ezen cikkeiben való fogyasztását nagyon megrágitotta. Bizonyos azonban, hogy a vidéki vásárok árai nem állanak arányban a fővárosi állatárakkal és még kevésbé a mészárosok áraival; noha kétségtelen, hogy a vidéki vásárokon is elég jó ára van az állatoknak. A szász-sebesi folyó hó 21—23 i állatvásáron felhaltatott 1200 db. tehén, eladatott 953 db.; 250 db. üsző, eladatott 100 darab; 1050 ökör, eladatott 273 db.; 300 db. tinó, eladatott 159 db.; 600 db. borjú, eladatott 504 db. Eladási árak voltak: elsőrendű magyar jármosökör páronként: 6—800 K.; tarka jármosökör: 650—900 K. Magyar fajú tinó 2 éves: 250—350, 4 éves 450—550 K. Tarka tinó 2 éves: 350—500, 3 éves 550—650 kor. Magyar fejőstehén darabonként: 160—250 kor., borjas 140—220 K., levágásra való 200—280 K. Tarka tehén: 200 230, 180—300 és 220—230 K. A székelyudvarhelyi ápr. 18-i vásáron 1 pár igás ökör ára 600, 1 db. magyar borjas tehén ára 240 K. volt. Budapesti soványsértésárak (Url Dezső bizományos értesítése szerint) sertésvészen átment sertésknél: 60—100 kg = 1.0—116 fillér; 100—120 kg. = 116—114 fillér; 120—200 kg. = 114 fillér. Sertésvészen át nem ment sertésknél: 60—100 kg. = 100—96 fillér; 100—

160 kg. = 96—100; 60—200 kg. = 100—104 fillér.

— **A borecet.** Vissza akarják szerezni a jó borecet becsületét. Ma már jóformán alig használjuk, pedig apáink csudadolgokat mesélnek róla. Most az ampelológiai intézet a következő felhívást intézi a háziasszonyokhoz:

Kérelem a magyar háziasszonyokhoz.

A magyar királyi ampelológiai intézet fölvetette munkakörébe a borecet tanulmányozását is, mert a borecet készítése a mai alacsony borárak mellett a gyengébb minőségű borok jó értékesítési módjául kínálkozik.

A világhírű magyar konyhának egyik jellemző különlegessége az otthon készült zamatos, erős borecet. Sajnos, hogy újabb időben a régi jó szokások feledésbe merülnek s a régi jó borecet készítése kimegy a divatból. E pusztulásból igyekezzünk megmenteni azt, amit még lehet. Még sok helyütt a vidéken, ahol a romlatlan izlés nem hódolt meg az olcsó bolti ecet-esszenciának, van még feltéve őrzött ecetágy és ismeretes az ecetágy készítésének még gondosabban őrzött titka.

Kérjük tehát a magyar háziasszonyokat, sziveskedjenek a házi borecet ágyából egy-egy *dionagyságú darabot féldeciliterre való ecettel együtt* (és ha lehet, még az ecetágy készítésének leírását is) az intézet címére beküldeni. Aki hajlandó ezt megtenni, sziveskedjék címét levelezőlapon az intézettel tudatni (esetleg azt is, hogy van e többféle bor, málna stb. más gyümölcsből készült ecete) s az intézet azonnal küld címére portómentesített fatokba zárt sterilizált üvegeket az ecetágy-próbák becsomagolására.

A munka befejezte után a legjobbnak talált eceterjesztőkből kellő használati útastással együtt szivesen szolgálunk a magyar háziasszonyoknak; természetesen a beküldők — mint munkatársaink — erre első sorban tarthatnak igényt.

A magyar kir. központi szőlészeti kísérleti allomás és ampelológiai intézet Budapest, II., Debrői-út

— **A tejnek friss alakban megőrzése.** A tej buddizálása címen többször megemlékeztünk már arról, hogy egy. Budde nevű Koppenhágai dán mérnök által feltalált eljárás szerint a friss tej állapotban s a nélkül, hogy ízében, szagában s összetételében a legcsekélyebbet is változnék, — hónapokon át megőrizhető, holott az ugyanezen célt szolgáló sterilizálásnak az a baja, hogy a tejet ízében, szagában és összetételében is változásnak veti alá. Budde mérnök most szabad. eljárását itt is bemutatja a budapesti központi tejszarnokban és szabadalmára egy társaságot óhajt alakítani. A demonstrációt természetesen nagy érdeklődéssel várjuk — s arról körülményesen referálni is fogunk t. olvasóinknak.

— **Az amerikai rendszerű kasztrálás.** A duna-bökenyi csikótelepen most ejtették meg az amerikai rendszerű kasztrálásokat. A műtétnél jelen voltak Orsay Olivér dr. min. oszt. tanácsos, Fadlallah el Hedad Mihály ezredes, bábolnai méneparancsnok. Bács megye husz állatorvosa jelent meg, kiknek Dreye József katonai főállatorvos mutatta meg a műtétet

„AGRÁRIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen tégelyacélekefej.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított acél-ekefej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Rövidített leveleim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgőncím: „Agraria” Budapest,

Tiszta acélananyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjük árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legelső-rangú magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

és 125 hároméves méncsikó került a műtökés alá. Az eljárás oly gyors, hogy egy-egy műtét végzése mindössze három-öt percet vett igénybe és a különleges amerikai módszerben a tanulmányozó állatorvosok jó gyakorlatra tettek szert.

— **Lépfene-fertőzés az olajpogácsa útján.** Az utóbbi években Angliában nagyon sok lépfene elhullás történt és ennek okát kutatva az importált takarmányokat is vizsgálat alá vették. Ennek eredménye az volt, hogy az olajpogácsákban sok lépfenebacillust találtak. John Dunstan ezen pogácsák fertőzőképességét üregi nyulakon és tengeri malacokon ki is próbálta és azt tapasztalta, hogy a ki-próbált gyapotmag-pogácsa az állatok nagy részét lépfenével fertőzte. Ez mutatja, hogy az olajpogácsák a fertőző állati betegségeket könnyen terjeszthetik.

— **Lókiállítás Bécsben.** A bécsi cs. és kir. Gazdasági Egyesület lótenyésztési szakosztálya folyó évi május hó 20—28. közt rendezi XXV. lókiállítását Bécsben. Bejelentési határidő május hó 6. s ezen időn túl kétszeres bejelentési díj mellett is csak az esetben fogadnak el jelentkezést, amennyiben még hely lesz. A bejelentések már eddig is oly tömegesen érkeztek, hogy a bejelentésekből már is az állapítható meg, miszerint az ideki kiállítás ügy a kiállítandó lovak számát, mint minőségét illetően egyike lesz a legsikerültebbeknek, annál is inkább, mert a jelentkezők közt láthatók a Monarchia összes jobb ménesei és tenyésztői, sportférjai, telivér és ügető tenyészetekkel. A kiállítás irodájának címe: Wien, I. Schauflegasse 6., — ahol minden a kiállításra vonatkozó közelebbi tájékoztató, prospektus, bejelentőlapok stb. beszerezhető.

— **Erdélyi kávé forrása a Fiumei Kávé-behozatali Társaság fióktelepénél, Mátyás-király-tér 12. (Bittó Rezső mellett) a legkiválóbb fajú kávék mesés olcsó árban szereshetők be. Vidékre 5 kgos megrendeléseket bérmentve és vámmentesen fogadosítunk. Telefon! 1436.**

— **Pef (Porcellán email festék) Bessemer festék (védjegy üllő)** Mezőgazdasági körökben már évek óta kitűnő hírnévre örvendenek — Lutz Ede és Társa festégyárosok által, Budapest, Órnagy-utca 4. sz. — gyártott festékek és ajánlatosnak tartjuk ezen gyártmányokra e helyen is utalni. Pef (porcellán email festék) minden célra alkalmas fényes, különösen olyan helyekre ajánlható, ahol súly fektetik esős és könnyen tisztán tartható felületekre. Szeszgyárak, tejgazdaságok, gyümölcsraktárak, éléskamrák, nemkülönben gépházak, konyhák, closették mázolására Pef nagyon alkalmas. Minthogy porcellánhoz hasonló kemény sima mázolata, piszok, házi és penészgomba képződését megakadályozza, amennyiben vízzel bármikor lemosható. Tekintve továbbá, hogy a Pef felkészült mázolatok hosszú éveikig el-tartanak, az ár olajfestékekkel szemben aránytalanul olcsó. Mint az a szakkörök ítéleteiből is látható, a Bessemer-festék (védjegy üllő) vasszerkezeteknél a leghatásosabb védelem rozsdá, továbbá időjárás és vegyi befolyások ellen. Hiszen ismeretes, mily károkat és kellemetlenségeket okozhatnak vasszerkezeteknél a nem elég conserváló képességgel bíró mázolatok és így egy csekély ártóbb-let tekintetbe nem jöhet. Fontos ezekenkívül, hogy a Bessemer-festék teljesen mérge mentes, mely tulajdonságánál fogva installókban is teljes nyugodtsággal alkalmazható. Hiszünk, miszerint ezen két gyártmányt b. olvasóinknak nyugodtan ajánlhatjuk. — Bővebb felvilágosítással a gyárosok bizonyára szívesen szolgálnak. 1568. I.

KÖZGAZDASÁG, ÜZLET, FORGALOM.

Az Első Magyar Általános Biztosító-Társaság.

Az idegen biztosító társaságok versenyében, mely idegen tőkésnek igyekszik mind nagyobb nyereséget juttatni, valósággal jól-éső tudat, hogy van egy minden ízében magyar, magyar pénzt idehaza gyümölcsözőtő biztosító társaságunk, az *Első Magyar Általános*, mely a folytonos fejlődés, magyaránú gyarapodás biztos útján halad.

Ez az előkelő és a külföldi biztosító intézeteket már-már kiszorító társaság a napokban tartotta meg rendes közgyűlését Budapesten.

A közgyűlés elé került igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentésből örömmel konstatálhatjuk, hogy az a nagy cél, melyet az *Első Magyar* nagynevű alkotói maguk elé kitűztek, a megvalósuláshoz közeleg, mert az évek óta tartó gazdasági válság és a nem mindig kedvező viszonyok dacára is nemcsak meg tudta tartani ezen intézet közgazdasági, pénzügyi és biztosításügyi jelentőségét, hanem

folyton erősebb, fokozottabb és hatásosabb mértékben lesz Magyarország egyik hatalmas közgazdasági faktora. Hogy ez csak kiváló, szakértelmes és közcélú vezetés által lehetséges, azzal mindenkinek tisztában kell lennie. Ilyen vezetés jellemzi Magyarország legnagyobb biztosítási intézetét, ilyen vezetés mellett egyre nagyobb szerű pozíciót fog az magának biztosítani közéletünkben.

A társaság mérlege a múlt évi eredményként az összes üzletágakra vonatkozólag összesen 1,985.056 kor. 38 fillér tiszta nyereséget mutat ki, melyből az igazgatóság és a felügyelő bizottság egyértelműleg részvényenként 400 korona osztalék kifizetését javasolták. A társaság a tiszta nyereség egy részét biztosítéki alapjának és tartalékának gyarapítására fordítja, minek következtében az elemi ágazat díjtartaléka 5,590.212 korona 30 fillérről 5,446.204 korona 89 fillérré, a külön tartalék 2,318.839 korona 52 fillérről 2,543.539 korona 46 fillérré emelkedett. Az életbiztosító ágazatban ezúttal is eredménydús működést fejtett ki a társaság, úgy, hogy a tulnyomó részben belföldön elért új szerzemény összege 62,887.768 korona 23 fillérré rug. Az életbiztosítási üzletállomány a halálozások és lejárt tőkék címén kifizetett összegek és a törlesztések levonása után 312,301.170 korona 81 fillérről 334,230.582 korona 31 fillérré emelkedett.

E biztosított összeg fedezésére a társaság 89,950.532 korona 23 fillér összeget képviselő tartalékkal rendelkezik az előző évi 84,237.931 korona 92 fillérről szemben. A társaság biztosítéki alapjai, melyek 1903-ban 108,847.431 korona 01 fillér összeget képviseltek; 1904. december 31-én 113,671.041 korona 41 fillérré rugtak; melyek a következő értékekben voltak elhelyezve: Betétek takarékpénztáraknál és bankoknál 1,263.287 kor. 25 fillér. Záloglevelek 77,330.751 kor. 13 fill. Magyar járadék 2,887.080 kor. — fill. Allamilag biztosított vasúti kötvények 11,889.028 kor. 76 fillér. Olasz járadék és egyéb értékpapírok 4,220.587 kor. 43 fill. Tárcaiban lévő váltók 2,486.035 kor. 31 fillér. Jelzálog kölcsönök 814,588 korona 53 fillér. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 9,669.683 kor. A társaság háza 2,610.000 korona. Összesen 113,671.041 kor. 41. fillér.

Ékesen szólnak ezen adatok arról, hogy az elmúlt év is egyike volt azoknak, mely ezen magyar intézményt megizmosította és célja kivételére még képesebbé teszi.

De ennek a nagyarányú fejlődésnek egyik impozáns külső jele az is, hogy a kolozsvári főügynökség jeles vezetőjének, Mihályi Zoltán úrnak kezdeményezésére és fáradságtalan buzgólkodására az intézet igazgatósága egy nagyszabású, gyönyörű palotát épített, mely hirdetni fogja e magyar intézmény és vezetőségének óriási sikerét.

A közvéleménynek e magyar biztosító társasághoz való indokolt bizalma és ragaszkodása teszi lehetővé azt, hogy az *Első Magyar* itt Erdélyben is mind jobban tért foglal és már csak a hazai vállalkozás érdekében is kívánjuk, hogy az mind nagyobb mértékben történjen a jövőben is.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

2¹/₂, 3, 4, 6, 8, 10 lóerő

kitűnő karban levő Shuttleworth és egyéb gyártmányu

1558

— gőzgarnitúrák —

jutányos árban eladók Kállai Lajos gépgyárában Budapest, VI., Gyár-utca 50. sz.

— **Urasági gépésznek** ajánljuk egy e téren már gyakorlott gépész. Címe: Sz. M. alatt a kiadóban.

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, MUZEUM-KÖRÚT 19.

Telefon 149. Postatakpztri Cheque számla: 15603. Cheque számla: a Magy. leszámít. és pénzváltó-banknál.

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolítja az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ.

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csak elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket, ösztömlé-készleteket, Tolókerék-rendszerű vetőgépeket, Egyetemes acél-ekéket, Gazdasági malomberendezéseket, Tejgazdasági gépeket, Fűrészfűrű berendezéseket, Szecsavágókat, 1461 Répavágókat, Morzsolókat, Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfitenyésztés, gépek és eszközök, tejelepek, czipor-, szesz- és keményítő-gyárak berendezése. Műtrágya, erőkarmányok, Derbymalásze, zsák, ponyva stb. stb.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet“

részéről

Kolozs és több szomszédos megye területére

ingatlan jelzálog kölcsönök

„Kizárolagos ügynökségével“

bizattam meg.

Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kimélt eljárással szolgálatára legyek.

Bármilyen felvilágosítással, útbaigazítással készségesen díjmentesen szolgálok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönnevű bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csabító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek“, — amelyek ilyenmü jelzálogkölcsönt pénzügyintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatlan, időt vesztesítő és minden esetben akár eredményes- akár nem terhesen költséges.

Teljes tisztelettel 1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányáügynökség.

Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alapitókéje 40 millió korona.

4%-os és 4¹/₂%-os

Záloglevélkölcsönöket

nyujt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50

évi törlesztéssel 4-95 százalék,

nagyobb városokban fekvő házakra 4¹/₂% évi törlesztéssel 5-25 százaléknál évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4¹/₂%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 4¹/₂% évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyi ingatlanok értéke és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az Erdélyi Gazdasági Egylet

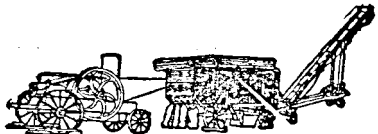
bizalmi férjai adnak véleményyt. (1001.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4¹/₂%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségmentes kötvények

1903. évi beszerzési kiállításon 2 ezüstéremmel kitüntetve.
1903. évi kolozsvári kiállításon 2 díszoklevéllel kitüntetve.
1902. évi pozsonyi kiállításon 3 oklevéllel kitüntetve.

KÁLLAI LAJOS motorgyára, BUDAPEST, VI., Gyár-u. 50.

Teles jótállás kitűnő cséplésért

A jelenkor legegyszerűbb és legtökéletesebb motorcséplő-készlete.

Gépezés nélküli könnyen kezelhetők.
Ezen legújabb motorok terjesztése érdekében használt gőzgépek cserébe vétetnek.

Ezen motorcséplő-készletek felülmúlhatlan kitűnősége felől tudakozódni lehet:

Báró Kemény József urnál Maros-Németi (Erdély).
Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán urnál Nagy-Enyed.
Gróf Mikos Kelemen urnál Magyar-Csesztve.
Meskó Jakab urnál Csikmádéfalva stb. stb.

1454

Legbiztosabb olesó üzem!

Ajánlja teljes jótállás mellett benzinmotorait malom- és iparüzemre, valamint

**Villamos Benzinlokomobil-
Cséplőkészlelit Kettős Tisztító-
szerkezettel.**

!!!Egyedül létező újdonság!!!

Önműködő, ellenőrző és biztosító-szelep.
Külön mezőgazdasági géposztály:

gőzgépek, malmok, járgányok, cséplők, vetőgépek stb.

Arjegyzzék kívánatra bérmentve.

Lónyiró ollók,

Marhanyiró ollók,

Ló- és marhanyiró gépek „HELIOS”
istálló lámpa stb. s egyéb gazdasági cikkek
legjobb minőségben jutányos árban szerezhethők be

SCHOTTOLA ERNŐ

cégnél

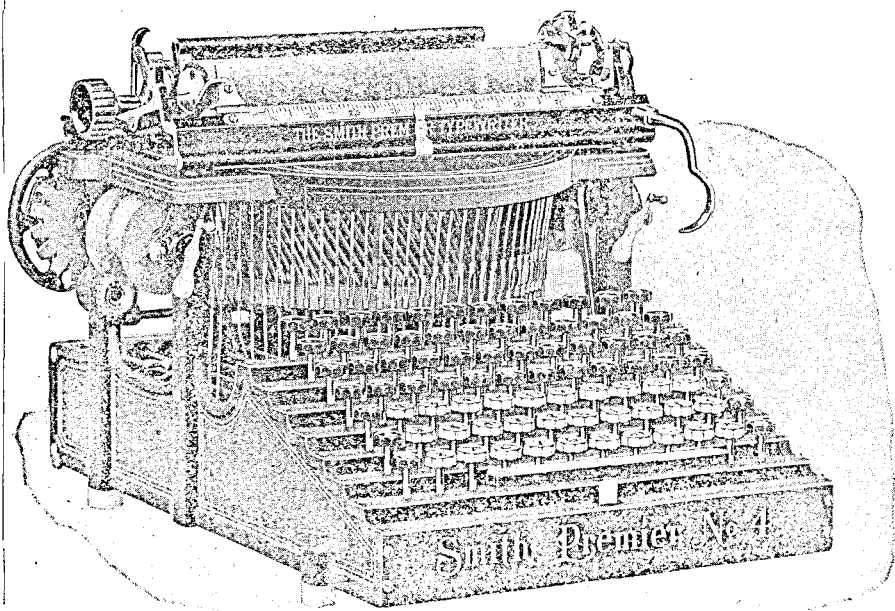
BUDAPEST, VI-ik kerület Andrássy-ut 2. szám.

Arjegyzzék ingyen és bérmentve. 1532.

A SMITH-PREMIER-IRÓGÉP

a világ legjobb gépe. — Grand Prix 1900. Paris.

300,000 darab Smith-Premier már használatban.

Vezérképviselő Erdély, Szatmár- és Máramaros megyék részére:

Strasser Izidor

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 22.

Központ:

Budapest, Andrássy-út 4.

Írógépmunkákat és sokszorosításokat a legjutányosabb árban elvállalok.

Arjegyzzék ingyen és bérmentve.

1546.

Egyedüli FERLACHI gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus

1323

fegyvergyár és (prácios) puskamiives

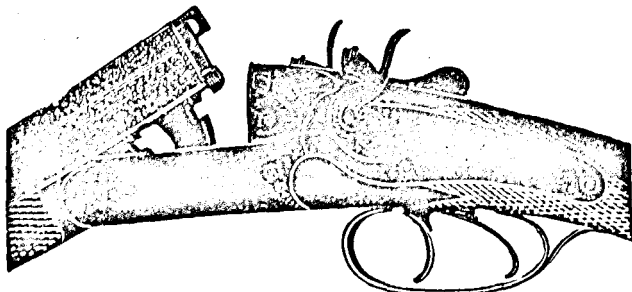
FERLACH (KARINTHIA) szállit elsőrangú bármily rendszerű vadász- és cséllövő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8— kilogramm.

Újdonság: Browning-féle automatikus sorét ismétlő fegyver 225 korona gyári árban.

Magyar arjegyzzék kívánatra bérmentve.

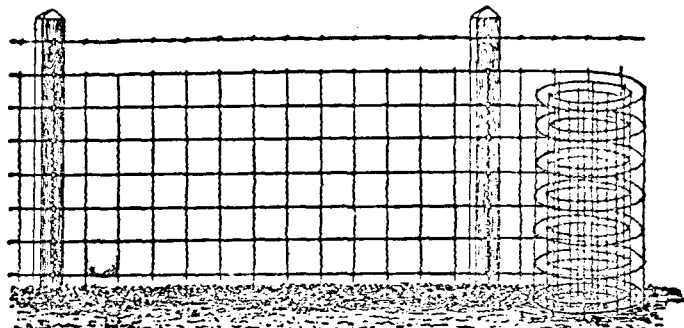
Levelezés magyar!

Levelezés magyar

Bámulatosan olcsó kerítések!

Szőlőbentelők figyelmébe!

Mezőgazdák figyelmébe!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat és kerítésgyára

BUDAPEST, VIII., Üllő-út 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan **Hungária sodronyfonatát**, mint a legjobban szabadalmazott és legolcsóbb kerítési anyagot, mely előnyeivel fogva felülmúl minden eddig alkalmazott sodronykerítést. A szőlő- és mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos eme találmány előnyei: **Olcsóság!**

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):
körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel,

Készletben: 1 és 2 méter magasságban valamennyiből, 1-50 méter magaságban 1-8, 2-, 2-2, 2-5 és 2-8 milliméter dróterősségűekből.

Sodronyerősség: 1-2 1-4 1-6 1-8 2- 2-2 2-5 2-8 mm

Ár □ méterenkint: **40 48 56 64 72 86 100 120 fillér**

Körülbelül 3x5 centiméter (hosszukas) lyukbőséggel:

Készletben: csakis 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben.

Sodronyerősség: 1-2 1-4 1-6 1-8 2- 2-2 2-5 2-8 mm.

Ár □-méterenkint: **58 66 74 82 96 110 130 150 fillér.**

Csomagolásért, földadásért és kezelési költségeikért számítok négyesüzméterenkint 1 fillért, de egy küldeménynél legalább 50 fillért.

Célszerűség: A fonat elegendő sűrű lévén, még apró baromfi áthatolását is meggátolja; felső és alsó szélei pedig szűrőszálak, tehát az átmásztat megnehezítik. A fonat csavart szálai — mint vékony sodronyfonatok — a kerítés hosszirányában futnak, miáltal nagy az ellenálló képesség; a keresztirányú szálak pedig hullámosak, a szálak összecusúsása tehát ki van zárva.

Könnyű kezelés: Kézvel meghúzva, egyszerűen a fadúcokhoz szegezendő horganyozott kettős szegekkel, a fonat sima és feszes marad. Nagy előnye a fonat fesszessége, ami lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét fölérősíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. — Feszítő-sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tuskésodrony alkalmazva, a kerítés tetszés szerint megmagasítható. — A tuskés sodrony ára méterenkint 6 fillér.

Számos elismerő levél áll rendelkezésre. 1543

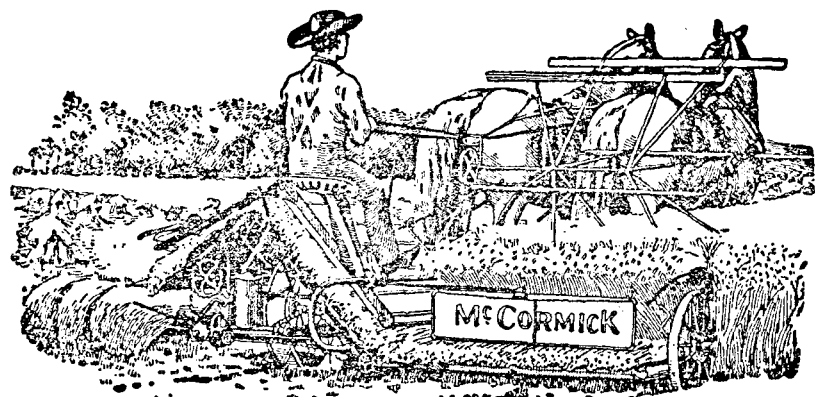
Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat mindenféle célokra; csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyrácsokat vaskeretes sodronyfonat és kovacsolt vasból, föld- és kavicsrostákat, kosarakat magtár-ablakrostályokat, ökörszárkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyózórostákat, cséplőgépekbe való gabonaosztályozó-hengereket stb.

Mc. Cormick Harvesting Machine Comp.

(Chicagói aratógép.)

KNECHT E. J., igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Gyártmányok: Kéveköttogép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gerebiye és „Mavila” kévelőtőfonál gyártmányai. Amerikai tárcás boronák, rügös boronák, cultivátorok, szénaforgatók, kukorica-vetőgépek. Katalógusok ingyen és bérmentve. 1524 Felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

!! Trágyafősz !!

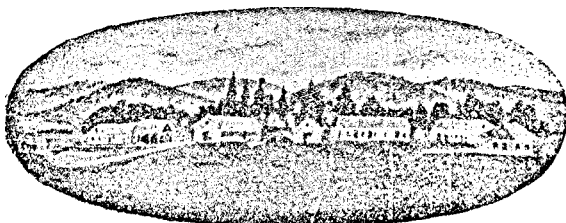
Mint az összes Erdélyi Gypszgyárak központi irodája ajánlunk kitünő erdélyi trágyafősz!

A leghálásabb és legolcsóbb műtrágya az **ERDELYI TRÁGYAFŐSZ**, amely különösen sikerrel alkalmazható: istállótrágya javítására és conserválására, luczerna, lóhere és pillangós növények trágyázására, mészszegény vagy szikes talajok javítására, szőlőtrágyázásra, burgonya- és konyhakertészethez.

1535. Legolcsóbb árával bármely vasuti állomásra készséggel szolgál a **Magyar Gypsz- és kereskedelmi Részvény-Társaság** BUDAPEST, V. kerület Dorottya-utca 9. szám.

Széna.

Egy waggon prima préselt réti széna eladó **BALLA LAJOSNÁL** Kis-Sármáson, Kolozs megye. Waggonba rakva **840 koronáért.** 1571

Eladó birtok.

Kisküküllővármegyében az állomástól 5 kilométer távolságban fekvő 480 cat. hold prima rét, szántó, legelő, szőlő és erdőből álló birtok megfelelő udvarházzal, gazdasági épületekkel ellátva eladó, ára 56,000 forint.

Czim a kiadóhivatalban megtudható. 1415

„KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE“

földbirtokokra a következő módozatok mellett nyújt törlesztéses jelzálogkölcsönöket:

4 1/2 %-os záloglevelek alapján	
készpénzben 100-as árfolyammal	
50 évi törlesztésre	5.46 %-ra
40 " "	5.80 " "
30 " "	6.50 " "
20 " "	8.00 " "
4 1/2 %-os záloglevelek alapján	
készpénzben 98-as árfolyammal	
50 évi törlesztésre	5.26 %-ra
40 " "	5.60 " "
30 " "	6.30 " "

20 évi törlesztésre 7.80 %-ra
4 %-os záloglevelek alapján
készpénzben 95-ös árfolyammal
50 évi törlesztésre 4.90 %-ra.

Az évi díjrészletek mindig utólagosan fizetendők.

A kölcsönt az intézet nem mondhatja fel, a míg a kölcsönt vevő azt részben vagy egészben **storno díj nélkül** fizetheti vissza.

Bővebb felvilágosítással szolgál a „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet” **Képviselősege**

Kolozsvárott Jókai-utca 4. szám alatt **d. e. 9-12 óráig.**

Birtok vétel.

Egy jó minőségű birtok kerestetik megvételre. 1541.

Ajánlatok kéretnek fenti képviselőséghez.

Botos ispánt keresek.

Gyakorlattal bíró, nőtlen fiatal embert alkalmazok, ki a román nyelvet

birja. Fizetés 240 korona és teljes ellátás. Az állás azonnal elfoglalható. Desbordes Ernő, Árokajla u. p. Kerlés. Szolnok-Dobokamegye. 1570

RÁCZ GYÖRGY a telecska magaslátán fekvő kulai jolánföldi szőlőtelepét és kertészetét bérbe vettem, amiről a nagyérdemű közönséget értesítve megjegyzem, hogy főtörekvésem lesz a legszolidabb kiszolgálás a fajtisztaság megőrzése a jolánföldi szőlőtelep jóhírnevének ápolása. Egyben jelzem, hogy

a szőlőtelepen kapható: 1. Szokványminőségű gyökeres és sima zöldojtvány. 2. Amerikai és európai gyökeres és sima vessző. 3. Gyümölcs-, kajszin- és barackfák, Gleditsia és minden más felülmuló **Maclura Aurentiaca** élősövény.

MANHOLD KÁLMÁN nagybérő, Kula, Bácsm 1456

Ur! Rezső Sertéseket
sertésbizományos
BUDAPEST,
VIII., Bérkocsis-utca 12,
sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít.
1534.

BÜKKFA-SZÉN

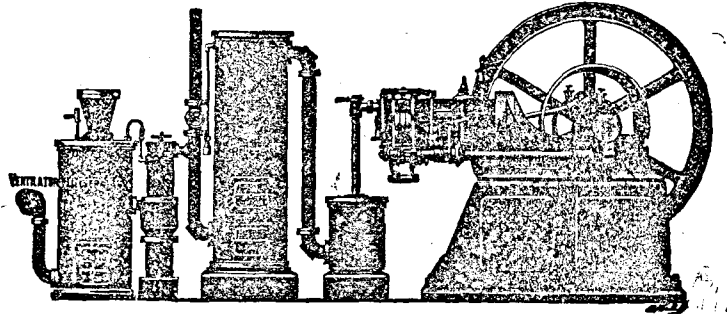
wagonszámra métermázsánként 2 koronak 80 fillérért
Rettegli sz.v.v. állomáson waggonba rakva, lehat a legolcsóbban beszerezhető

Gróf Teleki László Gyula úr
erdélyrészi erdészeténél

Keesed, u p. Nagy-Iklód.

NB. Zsákban való szállítás rendelésénél a zsák önköltségén számíttatik fel; vagy zsákot kérünk küldeni Szállítunk szemet kisebb mennyiségben is, csak az illető küldjön zsákot, vagy pedig a zsák árát is felszámítjuk.

Megrendeléseket szíveségből átvész az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatala is. 1423

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntöde: Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és locomobilok, szilvő-gáz-motortelepek 2-3 fill. üzemműkösséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

1465.

Jutányosan eladó

Százados

uj marhamérlegek

1500 kgr. hordképességű erős vaskorlással 2 1/2 méter hosszú, 1 1/2 m. széles,

Uj szekér hidmérlegek

4000 és 3000 kg. horderejű százados, toló súlylyal 4 méter hosszú, 2 méter széles. 1424

Becserelek

ócska marhamázsákat uj hidmérlegekre — Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban tartás mellett.

DÉNES MANÓ mérleg-műszerész.

Budapest, VII., Dohány-utca 78.

AGRARIA erőtakarmánygyár r.-társ.

BUDAPEST, VI., Lehel-utca 8. sz.

Postatakarékpénztári clearing- és cheque-számla 11752. sz.

Gíró-számla a Magyar Általános Hitelbanknál.

Sürgöny cím: Erőtelefon Budapest Telefon (Interurban) 33-17.

A veszprémi országos gazdasági kiállításon elismerő oklevél.

Ajánlja „AGRARIA” védjegyzett, kitünő **Erőtakarmányát**. Az áru vasúthoz szállítminőségű, saját gépüzemével gyártott: 50 kgr. zsákokban, védjeggyel ellátva. — A gyártás: **Kühn Gyula dr., a hallei gazdasági egyetem igazgatójának módszerei szerint történik.** A takarmányhoz szükséges összes nyersanyagot, mint: buzakorpát, malátacsirát, repce-, napraforgó-, lenmag- és tökmag-pogácsát elsőrendű és kizárólag magyar gyárakból szerezzük be. A czukorszörp szintén csakis elsőrendű és kizárólag magyar gyárakból ered ugymint: a szerencsi, mezőhegyesi, kaposvári és botfalvi czukorgyárakból.

Gyártmányaink:

„AGRARIA” A. lótakarmányozásra, dús malátacsira, vagy zúzott zab tartalommal — „AGRARIA” B. göblyhizalásra, dús repce-pogácsa-tartalommal. — „AGRARIA” C. tehenészethez, dús tökmag-pogácsa-tartalommal. — „AGRARIA” D. sertéshizalásra, dús árpadara-tartalommal. — „AGRARIA” E. juh-takarmány, dús czukorrépa szelet-tartalommal.

Állandó vevőközönségünk a m. kir. földmiv.

velésügyi és a vallás- és közoktatásügyi miniszterium uradalmai. Az ország legelső uradalmaitól elismerő okmányok állanak rendelkezésünkre, melyek bárki által megtekinthetők központi irodánkban. Gyártmányaink szakértők által lesznek megvizsgálva. — Az áru mindig friss minőségben kapható alegjutányosabb napi áron.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 142785/CI. 1904. számú, a takarmányhiány miatt kiadott rendeletéből kifolyólag gyártmányunk kivételes szállítási díjban részesül. 1550

„PEF” (Porcellán-Email-Festék) falakon és fán porcellánszerű, mosható mázolatot ad.

Legnagyobb tisztaság. Sok évi tartósság.

Nincs por, piszok, penész a vele mázolt falakon.

Gazdasági üzemek, mint tej-, vajkezelési és sajtkezelési helyiségek, istállók, gépházak, élesztőkamrák, konyhák, fürdőszobák, klozetek satöbbi részére felette célszerű.

BESSEMER-FESTÉK (védjegy álló)

legtartósabb rozsa elleni mázolat, mindennemű vasszerkezetek,

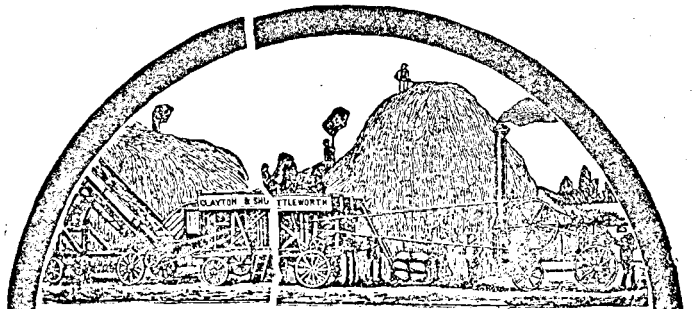
vas és hullámbádogtetők, tartók, istálló-vasgorendák, kerítések, vaskapuk, vasablakok, gépek, locomobilok stb. részére.

Kimerítő ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosai:

Lutz Ede és Társa, festékgár

BUDAPEST, VII., Órnagy-utca 4.

1568. I.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,

Budapest, Váci-körút 63,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cseplőgépek, lóhő-cseplők, tisztító-rostak, korikolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecsakavágók, repavágók, kukoricamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vesu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1242

BENZINMOTOROK, GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK, ARATÓGÉPEK ÉS EGYÉB MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

1458

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezézügnökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körut 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

LEGJOBB TEJFÖLÖZŐ A BALTIK.

**A Baltik-Separator legyőz minden
tejfölöző gépet.** *Ki separatort vesz és a Baltik iránt nem érdeklődik,
az saját magát károsítja meg.*

Árjegyzékünk, valamint a modern kézi-separatorokról irt bírálatunk érdeklődőknek ingyen és bérmentve rendelkezésre áll.

Patak Gusztáv Magyar Baltik-Separator

központ Budapest, VI. kerület, Andrassy-út 27. szám.

1538

Szállítunk teljes tejgazdasági berendezéseket.

Törlesztő kölcsönök.

AZ
Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank
Részvénytársaságnál
Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokny — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Állattenyésztő gazdák figyelmébe!

Az „Alsófehérvármegyei Gazdasági egyesület“
Nagy-Enyeden, 1905. évi május hó 4-én

Tenyészállat-Kiállítást

rendez.

Dijazás alá esnek:

- I. **Magyar erdélyi fajtánál:** községi bikák, borjas tehének, tenyészttehének és üszök.
- II. **Havasi, esetleg pinsgawi fajtánál:** 1—3 éves bikák, tehének és üszök.
- III. **Sertések:** Kisbirtokosok kanjai.
- IV. **Juhok:** Kisbirtokosok kosai.

Kitűzve 46 különböző díj 1000 korona értékben.

Bejelentések intézendők a gazdasági egyesülethez Nagyenyedre, hol a kiállítást illetőleg bővebb felvilágosítás nyerhető. 1561

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi szuperfoszfátok, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérdezősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

Páratlan könyv-árleszállítás!

Uj könyvek
negyedáron!

Vass József könyv-áruháza

Uj könyvek
negyedáron!

Budapest, VII., Erzsébet-körút 38. sz.

1464

Raktárain túltömöttsége folytán az alant felsorolt **uj állapotban** levő könyveket a bolti ár **negyedrészeért** szállítom. E még eddig soha nem kínálgató alkalmat iparkodjon minden könyvbarát felhasználni, hogy **olcsó áron jó könyvekhez** jusson.

Minden **100 koronát** meghaladó rendeléshez díjtalanul mellékelem Sienkiewicz kis lovag 2 kötetes diszkötésű regényét, Bródy Sándor Ezüst kecske, albumalaku diszművét, vagy külföldi decameron 4 diszkötésű tetszés szerint választva. Két ajándék művet egy rendeléshez **sem adok!**

Abonyi Árpád. két leány novellája és egyéb elbeszélések. K (2.-) —.50	Corvin. Papok tükre. K (2.-) —.50	— Kalandos történetek. K (2.-) —.50
About E. Zsiványkirály. Regény. K (1.20) —.30	Couwaray L. Szerelmek áldozata. Képekkel. K (4.-) 1.—	Helységnévtár. 1900. évről. K (12.-) 3.—
Ábrai Károly. A hazáért és szabadságért. Regény 2 köt. K (4.-) 1.—	— Párbaj a szerelemért. Képekkel. K (4.-) 1.—	Heptameron. 100 szerelmi kaland. Képes K (2.-) —.50
Ácsi more! Cigány adomák. K (1.20) —.30	— Márkinő szerelme. Képekkel. K (4.-) 1.—	Hertzka Tivatar. Szabadföld A jövő korszak társadalmi képe Regény. K (4.-) 1.—
Aczél József. Pergő Fáni tapasztalatai. Pletykák. K (2.-) —.50	— Kalandok vége. Képekkel. K (4.-) 1.—	— Diszkötésben. K (5.-) 1.25
Adelma u.án Tóvölgyi T. Szellem erő, anyag. K (3.-) 1.75	Crocker Mrs. Más büne miatt. Regény. K (2.-) —.50	Hock János. Szivárvány. Tárca. K (3.20) —.80
Ágai Adolf. Igaz történetek. K (4.80) 1.20	Csákány. Horogra, Köcskemét, Viccek. K (2.-) —.50	— Képes biblia. Diszkötésben. K (4.-) 1.—
Ágoston páter. Szent órák. Imakönyv. Plche-kötésben. K (10.-) 2.50	Csengery Gusztáv. Mocsarak királya. Dkts. K (2.80) —.70	Hoffmann. Egy család története. Kötve K (1.-) —.25
Akantisz Viktor. A vízfesték alapvonalai képekkel. K (2.-) —.50	Csokonai V. Mihály összes művei 2 kötet. Diszkötésben. K (12.-) 3.—	— Milyen az ur, olyan a szolga. Kötve K (1.-) —.25
— Az olajfestés alapvonalai képekkel. K (2.-) —.50	Csoday Jenő. Magyarok története. 2 köt. K (16.-) 5.—	— Mindenki a maga szerencsésének kovácsa. Kötve K (1.-) —.25
Albrecht. Az ember és neme. K (2.-) —.50	— Világtörténet. K (8.-) 2.—	— Munka és arany. K (1.-) —.25
Almanach nemes szivek számára. 1896. K (2.-) —.50	Curtius. Athen Perikles korában. K (4.-) 1.—	— Prokop tornya. Kötve K (1.-) —.25
Anarkisták titkai. Regény képekkel. K (2.-) —.50	Cyano. Párbajszabályok. K (—80) —.20	— Tengerparti halász. Kötve K (1.-) —.25
Andrejev Leonid. Páriák. Elbeszélések. K (2.-) —.50	Daudet A. Evangelista nő. Reg. 2 kötet. K (4.-) 1.—	Hugó Viktor. Halálra ítelt utolsó napja. K (1.20) —.30
Bacska Miklós. Kereskedelmi vegyész. K (3.-) —.75	— Jak. Regény. K (3.-) —.75	— Nyomorultak. Regény. 12 kötet. K (24.-) 6.—
Baján Ervin. A tüdővész gyógyítása. K (—40) —.10	— Királyok száműzetésben. Regény. K (3.-) —.75	Hunfalvy Pál. Észak- és Közép-Európa földrajza. K (8.-) 2.—
— M. A gyomor és a bél. K (2.-) —.50	— Művészházasság. Kis elbeszélések. K (2.-) —.50	— Diszkötésben. K (10.-) 2.50
— Miként óvakodjunk a kolerától. K (—40) —.10	— Sapho. Regény. K (4.-) 1.—	— Dél-Európa földrajza. K (8.-) 2.—
Ballagi Mór és Király Pál. A magyar birodalom leírása. K (6.-) —.50	— Tarasconi Tartarin. K (2.-) —.50	— Diszkötésben. K (10.-) 2.50
— Egyetemes földrajz. 3 kötet. K (20.-) 5.—	Deli. Gyepün innen, gyepün túl Elbeszélések képekkel. K (6.-) 1.75	Huszár K. Százéves kulturharc. K (4.-) 1.—
Bálint D. Gizi levelei Regény képekkel. K (2.40) —.60	Dénes T. Kettős varázs. Regény. K (3.-) —.75	— Diszkötésben. K (5.-) 1.25
Balla Ignác. Tenger mormolása. Költ. K (2.-) —.50	— Feleség. Regény. K (3.-) —.75	Japánország a felkelő nap birodalma. K (2.-) —.50
Baló Tasziló. Szalonok betege. Regény. K (2.-) —.50	Dessewffy A. Mi a spiritizmus? K (3.-) —.75	Kabos Ede. Fehér éjszakák. Regény. K (1.20) —.30
Balogh A. és Follinus. A mi leányunk. Elbeszélések. K (3.-) —.75	— Félzsápad múltán. Regény. K (4.-) 1.—	— Vándorok. Elbeszélések. K (4.-) 1.—
Balsac H. Harmincéves asszony. Regény. K (2.-) —.50	Dosztojevsky F. Raszkolnyikow. Bűn és bűnhődés. Reg. 2 kötet. K (9.-) 2.25	— Vásár. Regény. K (2.40) —.60
Barili Giulio. Dóderó kapitány. Regény. K (2.-) —.50	— Diszkötés. K (12.-) 3.—	— Verebek. Elbeszélések. K (3.-) —.75
Bársony I. Ingovány. Regény. K (3.-) —.75	Doyle A. Conan. Dilettáns detektiv. Reg. K (2.-) —.50	Kacziány Géza. Hires magyar párbajok. K (2.40) —.60
— Királytigri. Regény. K (2.-) —.50	— Külvárosban. Regény. K (2.-) —.50	— Nagy manőver és egyéb históriák. K (2.-) —.50
— Rabkirály. Regény. K (3.-) —.75	— Utolsó problema és egyéb elbesz. K (2.-) —.50	Kada Elek. Magyar történeti album. Képekkel, diszkötés. K (6.-) 1.—
— Vadásztáska. Elbeszélések. K (2.-) —.50	— Bűnügyi elbeszélések. Dkts. K (2.-) —.50	Kalóz E. Olasz nyelvtan 40 leczkében magánhasználatra. K (3.-) —.75
Bauer őrnagy. Bem hadsegédének hátrahagyott iratai. K (3.40) —.60	— Utazás a halál torkába. Dkts. K (2.-) —.50	— Kötve. K (4.-) 1.—
Bellamy E. Uj világ (Visszapillantás.) Regény. képekkel. K (2.-) —.50	Dreyfuss kapitány tragédiája. K (—40) —.10	Katona. Angol nyelvtan 40 leczkében magánhasználatra. K (3.-) —.75
— Ugyanaz. Diszkötés. K (3.-) —.75	— Öt év életemből. K (3.50) —.90	— Diszkötés. K (4.-) 1.—
— Csodadoktor. Diszkötés. K (2.-) —.50	Dumas Sándor. Három testőr. Regény. K (12.-) 3.—	Kennan Gy. Száműzöttek sorsa Szibériában. K (2.-) —.20
Bellházy-Illés Széchy. Vadászati ismeretek. 3 kötet. Dkts. K (40.-) 10.—	— Diszkötés. K (15.-) 3.75	— Diszkötés. K (3.20) —.80
Beniczky Élet viharában. Regény. K (2.-) —.50	— Világ ura. Regény. 2 kötet. K (12.-) 3.—	Kielland S. Nyomorban. Regény. K (2.-) —.50
— Északról-délről. Elbeszélések. Dkts. K (2.60) —.40	Emánuel szellemnyilatkozatai. K (4.-) 1.—	Kipling R. Hidepitők Regény. K (2.-) —.50
Beöthy Zolt. Színházi esték. Kritikák. K (4.-) 1.—	Endrei Zalón. Régi magyar költészet remekei Kisfaludy Károlyig. K (4.-) 1.—	Kisfaludy Károly összes művei. 2 kötet, fényes diszkötés. K (12.-) 3.—
Berekaszai Irma. Illem és tánc. K (2.-) —.50	— Ugyanaz Diszkötésben. K (6.-) 1.50	Kiss Gereben Rákóczy csillaga. Képekkel, diszkötés. K (4.-) 1.—
— Szakácskönyv. K (2.-) —.50	— Uj magyar költészet remekei napjainkig. K (4.-) 1.—	Kossuth Lajos. Iratai. 3 kötet, diszkötés K (34.80) 8.70
— Szerelmi Levelező. K (2.-) —.50	— Ugyanaz diszkötésben. K (6.-) 1.50	— Iratai. Népszerű kiadás egy kötetben, sajtó alá rendezte Helyy Ignác. Fényes diszkötésben. Kossuth halhatatlan emlékének egyik alapköve a jelen kötet, mely teljesen bevilágítja rajongó célját, áldásos működését. K (10.-) 2.50
Betyárok. Történetek az alföldi rablóvilágból Rózsa Sándor korában. K (2.-) —.50	Erzsi néni. Hal- és vadfélék elkészítése. Diszkötésben. K (2.40) —.50	Külföldi decameron. Száz külföldi író 100 elbeszélése. 4 kötet. Diszkötés. K (24.-) 6.—
Bodnár Zsigmond. Tudomány csodájáról. K (—60) —.15	— Hogyan kell befőzni. Diszkötés. K (2.40) —.60	Louys F. Aphrodite. K (3.60) —.90
— Erkölcsi törvény magyarázata. K (3.-) —.75	— Tészták könyve. Diszkötés. K (2.40) —.60	Lucián. Klasszikus bűnperek. K (2.40) —.60
— Erkölcsi világ. K (3.-) —.75	Falk Zsigmond. Utazás Budapestről Lisszabonig. Diszköt. K (6.-) 1.50	Makai Emil. Ujabb költeményei. K (2.-) —.50
— Erkölcsi kérdések. K (3.-) —.75	— Utazás Budapesttől Sanfranciscóig. Diszkötésben. K (6.-) 1.50	— Diszkötésben. K (3.-) —.75
— Eszmeérő magyarázata. K (1.-) —.25	— Oroszország. Diszkötés. K (6.-) 1.50	— Tudós professor Hatvani. K (2.-) —.50
— Jog keletkezése és fejlődése. K (1.-) —.25	Fényes László. Jókai utolsó évei. K (—40) —.10	Malonyay. Tanulmányfejek. K (3.-) —.75
— Magyar nemzet politikája. K (—60) —.15	— Válasz Vészinek. K (—40) —.10	Malot H. Világ szállodája. Reg. 4 kötet. K (16.-) 4.—
— Népfajok sorsa. K (3.-) —.75	Faublas lovag emlékiratai. 5 kötet. K (20.-) 5.—	Mantegazza. Férjhezmenés művészet. K (2.40) —.60
— Példák. 5 füzet. K (3.-) —.75	Fereal. Spanyol inquisitio titkai. K (2.-) —.50	— Virágregék. K (2.-) —.50
— Szellemi haladásunk törvénye. K (1.40) —.35	Fergus Home. Egy rejtélyes eset. Regény. K (2.-) —.50	Márkus József. Az én asszonykaim. K (1.60) —.40
— Magyar Szemle. 1881. évfolyam. K (10.-) 2.50	Fesztly Árpád. Magyarok bejövetele. Körték. K (16.-) 8.—	— Acquarellek Ámor műterméből. K (2.-) —.50
Brankovics Gy. Női szépség ápolása. K (2.-) —.50	Feuillet O. Szegény ifju története. Regény. K (3.-) —.75	— Ezek azok. K (1.60) —.40
— Diszkötésben. K (3.-) —.75	Flammarion C. Uránia. K (2.-) —.50	— Exotikus növények. K (2.-) —.50
Bródy Sándor. Dina. Reg. K (2.-) —.50	— Népszerű csillagászat. Képekkel. 2 köt. K (6.-) 1.50	— Mikor Ámor nevet. K (1.60) —.40
— Fehér könyv. 12 kötet. Kötve. K (28.80) 7.20	— Diszkötés. K (8.-) 1.—	Marlitt Emilia. Aranyhaju Böske. Regény. K (3.-) —.75
— Nagy regényalakjai. K (2.-) —.50	— Világ vége. 2 kötet. K (3.-) —.75	— Vén kisasszony titka. Regény. K (3.-) —.75
— Az ezüst kecske. Regény. Album alaku fényes diszkötésben, hazai művészek aquarel-képei és rajzai után készült remek reprodukciókkal, fényes diszkötésben. K (32.-) 8.—	Fogazzaro. Kettős élet. Regény. K (2.-) —.50	— Kékszakáll. Regény. K (2.-) —.50
Byron. Manfréd. Drámai költemény. dkts. K (1.60) —.40	Füredi Ignác. Idegen szótár. K (1.60) —.40	Mathers H. Jön a rozson át. Reg. 3 köt. K (4.80) 1.20
Casanova. Emlékiratai. Képekkel. K (6.-) 1.50	Goethe. Faust. Fordította Szabó A. K (2.40) —.60	— Diszkötés. K (6.-) 1.50
— Szerelmi kalandjai. Képekkel. K (6.-) 1.50	— Lélekrokonság. Regény. Diszkötés. K (7.20) 1.80	Maupassant G. Asszonyok kegyeltje. Reg. 2 kötet. K (4.-) 1.—
— Naplója. Képekkel. K (6.-) 1.50	Gorkij M. A pénz. Elbeszélés. K (2.-) —.50	— Boldog és boldogtalan szerelm. K (1.60) —.40
— Utí kalandjai. Képekkel. K (6.-) 1.50	— Egy leány története. Regény. K (2.-) —.75	— Fifi kisasszony. K (1.60) —.40
— Emlékiratai. Teljes lipcei kiad. 22 köt. K (35.20) 8.80	— Régi emberek. Diszkötés. K (2.-) —.50	— Mámoritó történetek. K (1.60) —.40
Cicero levelei. ford. Fábrián Gábor. 7 köt. K (28.-) 7.—	— Orlov házaspár. Elbeszélés. K (2.-) —.50	Mikszáth K. Kis primás. Diszkötésben. K (3.-) —.75
Chattré Mór. Pápák bűnei. K (2.-) —.50	Gutius. Humoros törvényszéki karcolatok. K (3.-) —.75	Möbius. Idegesség és idegbetegségek. K (1.60) —.40
Chappon S. B. A nemes vivás művészetének elmélete és a nemzeti kaszinó által elfogadott új párbajszabályai. Igen szép természet után felvett képekkel. K (4.-) 1.—	— Jó madarak. K (2.-) —.50	Mocsary Béláné. Keleti utazás. Képekkel. K (7.-) 1.75
	— Vádoltak padján. K (2.-) —.50	— Diszkötésben. K (12.-) 3.—
	Gyp. Ginette boldogsága. Regény. K (2.-) —.50	Molnár P. Csókák éjszakája. Elbeszélések. K (3.-) —.75
	— Egy édes titok. Regény. Diszkötés. K (2.-) —.50	— Éva Regény. K (2.-) —.50
	Habberton S. A két lurkó. K (3.-) —.75	
	— Veszedelem vendége. K (3.-) —.75	
	Haggart R. Hamis proféta. Regény. K (2.-) —.50	
	Hardy T. Egy delejes álom. Regény. K (2.-) —.50	
	Hegedüs Rándor ifj. Oriások világa. K (3.-) —.75	
	Heltai Jenő. Hét sovány esztendő. Reg. K (3.-) —.50	

Molière vigjátékai (K T. kiadványa):

- A férjek iskolája. Nők iskolája K (2.-) —50
- Pórujáró negédések, Sganarella K (3.-) —75
- Kénytelen házasság, Képzelt beteg K (3.-) —75
- Szerelm mint orvos, Szeleburdi K (2.-) —50
- Kelletlenek, Scapin csínyjei. Botcsinálta doktor K (2.60) —65
- Szerelmi perpatvar, Amphytrion K (2.60) —65
- Urhatnék polgár, Melicerte, Escarbagnes grófnő, Az elizi hercegnő K (3.-) —75
- Don Jouan, Psyche, Vig pásztorjáték K (2.80) —70
- A versaillesi rögtönzés K (2.80) —70
- Pompás kőrök Navarrai Don Garcia K (2.-) —50
- Pourceanguae ur. A rászédett feltékeny A repülő orvos, Vegyes költemények K (2.-) —50
- Moritz Pál Nagy Napoleon élete K (2.-) —50
- Szabadságharczi csatatorénetek K (2.-) —50
- II. Rákóczy Ferencz élete K (2.-) —50
- Nagyváradra, Pikáns adomák K (1.20) —30
- Népdalok gyűjteménye K (1.20) —30
- Nü? Kóser adomák gyűjteménye K (1.20) —30
- Nyelvtanulás: Angolul K (-40) —10
- Németül K (-40) —10
- Francziául K (-40) —10
- Olaszul K (-40) —10
- Tótul K (-40) —10
- Oh azok az anyósok! Adomagyűjtemény K (1.60) —40
- Ohnet György, Banya Regény K (2.-) —50
- Vasgyáros Regény K (2.-) —50
- Élet harczi, Regény K (2.-) —50
- Szerelm mámore K (2.-) —50
- Oida, Guilderoj, Regény, 3 kötet K (6.-) 150
- Pallas nagy francia szótára, 5 kötet, diszkötésben K (40.-) 10.-
- Panna néni szegedi szakácskönyve kötve K (4.-) 1.-
- Pápák bünei K (2.-) —50
- Papok tükre K (2.-) —50
- Pekár Gy. Don Juan. K (3.-) —75

- Dydó főhadnagy problémái. K (2.-) —50
- Manöver szerelem. K (2.-) —50
- Liliomos asszony. Regény, 2 köt. K (4.-) 1.-
- Petőfi Sándor. A hóhér kötele. Regény. K (1.20) —30
- Összes költeményei. Diszkötés. K (2.80) —70
- Polacsek—Szemák. Levélszerű oktatás a német nyelvben. K (8.-) 2.-
- Prevost M Énekesnő. Regény. K (1.20) —30
- Fekete vénus. Elb. K (1.20) —30
- Vadrózsa. Elb. K (1.20) —30
- Párisi házasság. Elb. K (1.20) —30
- Félzsüzek. Regény. K (3.-) —75
- Skorpió. Regény. K (2.-) —50
- Roboz Andor. Gyakorlati német nyelvtan 70 leckében magántanulásra. K (4.-) 1.-
- Sas Ede. Én vagyok az élet. Regény. K (3.-) —75
- Schiller—Berényi. Könyvtel. 3 kötet. K (8.-) 2.-
- Diszkötés. K (12.-) 3.-
- Schmidt Ferenc. Jézus, Mária, József életünkben segítségünk, hahátunkban vigaszunk. 3 kötet képekkel, fényes diszkötésben. K (44.-) 11.-
- Shakespeare W. Antonius és Kleopátra. K (2.-) —50
- Hamlet dán királyfi. K (2.-) —50
- Lear király. K (2.-) —50
- Makrancos hölgy. K (2.-) —50
- Othello. K (2.-) —50
- Romeo és Julia. K (2.-) —50
- Velencei kalmár K (2.-) —50
- Silberstein Ö. A Dramaturgiai dolgozatok. 2 kötet. K (12.-) 3.-
- Schwarz M. Zs. Helén v. egy év. Reg. K (2.-) —50
- Spányol inquisitio titkai. K (2.-) —50
- Szabó Endre. Elkésett ember. Regény. K (2.-) —50
- Girigáré. Elbeszélés. K (2.40) —60
- A szusz. Regény. K (1.20) —30
- Széchenyi István. Magyarország sarkalatos törvényei. K (2.40) —60
- Önismeret. [Döblingi kéziratból.] K (5.-) 1.25
- Végredeletenek néhány pont.a. K [-60] —15

- Széchy Károly. Szép Ilonka. Verses reg. K [2.-] —50
- Szekrényi C. Bibliái régiségtudomány K [6.-] 1.50
- Szemleesség kincstára. A világirodalom Gyngyeiből válogatva. K [6.-] 1.50
- Szomaházy István. Színház. Utazás vászonerődön és papirsziklákon keresztül. K [3.-] —75
- Diszkötésben. K [4.-] 1.-
- Szomory Emil. Párisi mesék. Elb. K [2.-] —50
- Sztanoj M. Karámboljáték vezérfonala képekkel. K [6.-] 1.50
- Tábori Róbert. Átalakulások. Regény. K [2.-] —50
- Diszkötésben. K [3.-] —75
- Az élet folytatásokban. Regény. K [2.-] —50
- Diszkötésben. K [4.-] 1.-
- Thaly kálmán. Nagyszombati harc. Hadtörténeti epizód. K [3.-] —75
- Rákóczytár. Levelezések, naplók etc. 2. kátet. M [14.-] 3.50
- Régi magyar vitézi énekek. 2. köt. K [8.-] 2.-
- Zengő liget. Versek. 2 köt. K [4.-] 1.-
- Thury Zoltán. Kapitány és egyéb elbesz. K [3.-] —75
- Tisza Gyula. Gyakorlati Francia nyelvtan 40 leckével magántanulásra. K [3.-] —75
- Tolstoj Leo. Dolgozatok, míg mécsetek ki nem alszik. Elbeszélés. K [3.-] —50
- Föltámadás. Regény. 2 kötet. K [5.-] 1.25
- Karenin Anna. Regény. 2 kötet. K [6.-] 1.50
- Kíáltvány az Emberiséghez. K [1.-] —25
- Korunk rabszolgasága. K [1.60] —40
- Kozákok. Elb. a Kaukaszusból. K [2.-] —50
- Kreutzer Szonáta. Regény. K [2.-] —50
- Mi a művészet? K [2.-] —50
- Tóth Béla A mi Urunk Jézus gyermekségéről írott könyv. K [1.60] —50
- Ugyanaz albumalak színes rajzokkal. K [10.-] 2.50
- Tóvis. Huszárszerelmek Elbeszélés. K [1.60] —40
- Tóvölgyi T. Uj reformáció küszöbén. K [4.-] 1.-
- Van-e más világ? K [3.-] —75

GANZ és TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvénytársaság
 • LEOBESDORF. • BUDAPEST. • RATIBOR. •
 Városi üzlet: BUDAPEST, Ferencziek-tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és sínára örléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámzó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat, zsákfelvonókat, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Elektromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

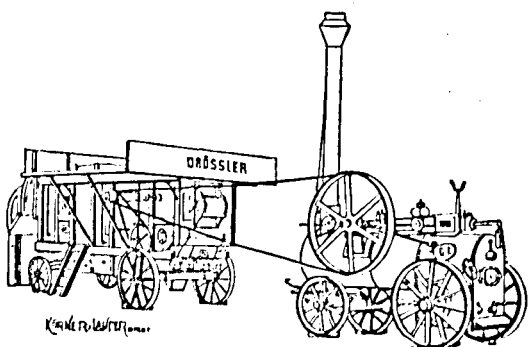
Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve. 1485

Drössler Károly

cs. és kir. szabadalmazott gazdasági gépgyár
 BUDAPEST, VI. Váci-körút 59. 1449

Szállít: Magánjárókat, Locomobilokat, teljes Gőzcséplőkészleteket, Gőzekekészleteket, „MILWAUKEE” Fűkaszálógépeket, Arató- és Kéveköttőgépeket, legújabb szerkezetű

„Rákóczi Drill” vetőgépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít és tartós kivitelben. Árjegyzékkel és Árjánlatlall kívánatra díjmentesen szolgálók.

A címre tessék ügyelni!

VALÓ-

di francia különlegességek (óvszerek) csakis F. Bergeran-fils leghiresebb páris gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál

Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 50. sz.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve 1356

▲▲▲▲▲▲▲▲
 A legjobb új, egyszer használt

ZSÁK,

vizhatlan PONYVA a legolcsóbban kapható

FISCHER J.

ponyva- és zsákáruházában BUDAPEST, V., Nádor-u. 31-33.

KÖLCSÖN-PONYVÁK

széna- és szalmaszállítás-hoz a legjutányoanabb kölcsöndíj mellett 115

A legszolidabb kiszolgálás.

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.

brassói gyárából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők. Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott készséggel megadatik. 1351.

Trodalmi Megjelent KUNOSSY, SZILÁGYI és TÁRSA jelentés!

Rönyv-, mű- és zeneműnagyrereskedésében az 1905. évre szóló Hasznos Könyvnaptár,

mely irodalmi részében rendkívül érdekes közleményeket ad Bródy, Dömötör, Mikszáth, Radó és Szomaházy tollából és felöleli a klasszikus és modern magyar irodalom összes nagyszabású alkotásait, valamint az egész magyar irodalom termékeit bibliographiai csoportosításban. A könyvnaptárban elforduló műveket csekély havi részletfizetésre szállítjuk.

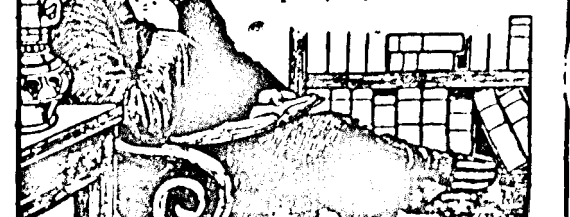
Ezen terjedelmes és a könyvszükséglet megválasztásánál nélkülözhetetlen nagybecsű díjtalanul és bérmentve segédkönyvet mindenkinek küldjük. Ezenkívül kívánatra szívesen küldjük a német irodalmat felölelő gazdag tartalmú könyvjegyzékünket és zeneműjegyzékünket. Özégünk, mely az irodalom és művészet érdekeit kívánja első sorban szolgálni, mindenkinek, még a legszerényebb jövedelemmel rendelkezőknek is lehetővé teszi, hogy könyvszükségletét előnyös fizetési módokat, csekély részletek mellett beszerezhesse.

Tessék Rérni az 1905. évi Hasznos Könyvnaptárt díjtalanul és bérmentve!

Vidéki, helyi és utazó képviselők, kik e szakmában már megfelelő szép eredménnyel működtek, a legelőnyösebb feltételek mellett nyernek alkalmazást.

Kunossy, Szilágyi és Társa

• Rönyv-, mű- és zenemű- • nagyrereskedés és kiadóvállalat Budapest, Ujvilág-utca 16.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok:	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K.
	Alapítók	1,278.240.— "
	élet	200.000.— "
Tartalékok		374.767.80 "
Összesen:		2,253 007.80 K.
1901. évi fölösleg		90.349.— K.
1902. " "		59.782.36 "
1903. " "		109 331.73 "
1904. " "		72 438.23 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszint az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. 1904. évben a jégkár ellen biztosítottak 2%-os díjvisszatérítésben részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványon és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

Gazdatiszti állást keres

egy 37 éves nő, gyakorlott szorgalmas, erélyes és minden tekintetben megbízható egyén bármikori belépésre.

Czim a kiadóhivatalban.

1569

Báró Bánffy Ferencz karácsonfalvi gazdaságában (posta, vasut helyben) 60—70 Hecto első rendű kézzel fejtett, 1904. évi termésü

tengeri vetőmag eladó.

Vevő zsákjában ab Karácsonfalva állomás, hectoliterenként 18 koronáért. Megkeresések és zsákok küldendők nevezett gazdaság Intézőségéhez.

1562

Kizárólagos kalapraktár a Kalap-királyhoz

Kolozsvárt, Mátyás király-tér (Főtér) 17. sz.

legdúsabb választék bel- és külföldi férfi és gyermekkalapokban, cylinderekben, sport és vadászsapkákban. 1552

Specialis üzlet! Legolcsóbb határozott árak!

Óriási SZERENCSE TÖRÖKNEL

Felülmulhatlan

az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 19 millió koronánál több nyereményt fizettünk ki nagyrebecsült vevőinknek; egyedül az utóbbi 6 hónapban a 2 legnagyobb nyereményt, és pedig:

a **602,000** koronás nagy jutalmat a 98924. sz. sorsjegyre,

a **400,000** koronás legnagyobb főnyereményt a 83451. számú sorsjegyre, továbbá 100.000, 80.000, 70.000, 60 000, 25.000, 20.000, több 15.000, 10.000 koronás és ezeken kívül még sok egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb megkezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt s rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 16. **110.000** sorsjegyre **55.000** pénznyeremény magyar osztálysorsjátékban ismét jut és összesen

14 millió 459.000 korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

Mindenki keresse nevét!

(melyet a. b. c. sorrendben megtalálhat).

Mindenki kísérelje meg szerencsését azon számmal, mely neve avagy családtagjainak neve mellett áll.

Ádám 982	Cecília 83156	Gellért 72630	János 82957	Manó 83259	Salamon 2895
Adél 4143	Celestin 83519	Gereben 82849	Jenő 83245	Marcel 2881	Samu 7979
Adolár 12302	Dániel 2778	Gergely 83216	Jolán 2877	Margit 7280	Sándor 17763
Adolt 20422	Dávid 5637	Géza 2797	Jónás 7260	Mária 17707	Sári 22019
Agnes 22511	Dénes 12426	Gizella 5649	Józsa 13230	Márkus 22014	Sarolta 24029
Agoston 24242	Dezso 20953	Gusztáv 19151	József 21452	Mártha 24003	Sebestyén 24239
Aiadár 28818	Domokos 23006	György 21146	Judit 23095	Márton 23274	Simon 40746
Albert 44360	Dóra 24258	Győző 23018	Juliska 24353	Matild 40705	Szeréna 57716
Alfréd 59119	Dorotea 29529	Gyula 24283	Kálmán 40482	Mátyás 56693	Taksony 59575
Akos 72613	Edith 56310	Hedwig 29633	Karollin 56372	Melánia 59561	Tamas 80973
Amalia 82811	Ede 59159	Helena 56525	Károly 59505	Menyhért 80019	Taszió 83022
Ambrus 83145	Edwin 72622	Henriette 59167	Katinka 72645	Mihály 83006	Terus 83300
Andor 83505	Elek 82856	Henrik 72633	Kázmer 82969	Miklós 83273	Tibor 2898
András 990	Elemér 83164	Hermann 83164	Kelemen 83246	Miksa 2890	Tihamér 8504
Anna 4948	Emil 83520	Hermína 83217	Klára 2878	Milán 7288	Timon 18652
Antal 12417	Emma 2784	Hilda 2799	Klotild 7266	Mór 17738	Tivadar 22027
Aranka 20593	Endre 5641	Hubert 6313	Kornél 16363	Móric 22016	Tóbiás 24035
Armánd 22514	Ernő 12433	Hugó 13154	Kornélia 22002	Nándor 24014	Urbán 24295
Arnold 24248	Ernesztin 21142	Humbert 21147	Kristóf 23097	Narcsiz 24279	Valéria 40788
Arpad 28328	Erwin 23007	Ibolyka 23077	Krisztina 24365	Olga 40735	Vazul 58013
Arhur 44389	Eva 24259	Iduska 24270	Lajos 40486	Oliver 57098	Vendel 59586
Aurél 59142	Erzsébet 20536	Ignác 29647	László 56678	Orbán 59566	Viktor 80974
Attila 72615	Eszter 56471	Ilka 56552	Laura 59532	Oszkár 80458	Viktoria 83047
Balázs 82826	Etel 59163	Illés 59163	Lázár 73076	Ottó 83008	Vilbáld 83302
Bálint 83155	Fabian 72625	Ilma 72639	Lénárt 82962	Otón 58281	Vilma 2900
Barnabás 83511	Félix 82837	Ilona 82955	Lenke 83255	Pál 2892	Vilmos 8618
Eéla 2749	Ferdinánd 83215	Imre 83225	Leó 2879	Paula 7300	Vince 18655
Benedek 5498	Ferenc 83531	Ince 2876	Leónia 7278	Petronella 17740	Virgil 22029
Bernát 12424	Flora 2798	Ipoly 6432	Lidia 17350	Péter 22017	Zoltán 24014
Berta 20978	Franciska 5642	Iren 13229	Lipót 22009	Piroska 24017	Zsigmond 25155
Bertalan 22523	Frida 12435	Irma 21148	Lóránt 23100	Pista 24288	Zsófia 42270
Blanka 24251	Frigyes 21141	István 23092	Lothár 24378	Rafael 40742	Zsuzsanna 58021
Bodog 28586	Fülöp 23009	Izabella 24354	Lorino 40702	Regina 57386	
Bogdán 56273	Gábor 24263	Izidor 40463	Ludmilla 56687	Richard 59573	
Borbála 59145	Gabriella 29541	Iván 56556	Luiza 59536	Róbert 80639	
Boriska 72618	Gáspár 56511	Jakab 59203	Malvin 73133	Rózsika 83029	
Erunó 82834	Gedeon 59164	Janka 72644	Manfréd 82975	Rudolf 83296	

Legnagyobb nyeremény esetleg 1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyer. 400.000, 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 és még sok egyéb nyeremény.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerü árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—

1/2 " " " 3.— " " 6.—; 1/1 " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket fenti eredeti szerencsesorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi május hó 7-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután ezen szerencseszámok gyorsan elfogynak.

TÖRÖK A. ES T^{SA}

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

1560

Főáruháuk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Muzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.